

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ • ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011
Τ.Θ. 1308, Τ.Κ. 380 01 ΒΟΛΟΣ, ΤΗΛ.: 24210 93502, 24210 93510, FAX: 24210 67903 ΚΩΔΙΚΟΣ: 2369

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Οί άνθρωποι σπίν ιστορία τους παθιάσθηκαν μέ τίς λέξεις. Γιά τήν μορφή μίας λέξης ήταν πρόθυμοι νά ύβρισουν καί νά ύβριστούν, νά χτυπήσουν καί νά χτυπηθούν, άκόμα καί νά σκοτώσουν καί νά σκοτωθούν. Είναί παράδοξο άλλά θά πρέπει σοβαρά νά άναρωτηθούμε τελικά:

Ύπαρχουν ιερές λέξεις;

Όσο κι άν άκούγεται παράδοξο, οί άνθρωποι είναι ικανοί νά συνδεθούν βαθύτερα μέ μία λέξη παρά μέ τόν συνάνθρωπό τους ή τό Θεό. Οί λέξεις τούς προξενούν άυτοματοποιημένες σωματικές καί συναισθηματικές άντιδράσεις, όπως στό πειραματόζωο του Παβλόφ. Άνθρώπινη άδυναμία άπό τήν όποία κανείς μας δέν εξαιρείται. Άπέναντί της, όμως, όφείλουμε νά παραιτάξουμε τήν έλευθερη βούλησή μας καί τή λογική. Νά θυμηθούμε πώς δέν ύπαρχουν ιερές γλώσσες καί ιερές λέξεις, πώς ό Θεός δέν μιλά καμιά άνθρώπινη γλώσσα μήτε προτιμά κάποια γλωσσική μορφή. Οί Άπόστολοι κήρυξαν στή γλώσσα ή τή διάλεκτο του έκάστοτε άκροατηρίου τους. Χρησιμοποίησαν τήν έλληνιστική κοινή έλληνική γλώσσα κατά κόρον, κι άς μήν ήταν ή γλώσσα των πατέρων ούτε ή γλώσσα, σπίν όποία κήρυξε ό Χριστός. Μήπως πιστεύει κανείς ότι θά έπρεπε νά ζητούν πτυχίο έβραϊκής γλώσσας άπό κάθε νεοφώτιστο ή άντιθετα νά του ζητούν νά πιστέψει, ένώ θά άκούει τήν διδασκαλία της νέας θρησκείας σέ μία άγνωστη καί άκατανόητη γλώσσα;

Δέν άμφισβητείται άπό κανένα πώς σήμερα συχνά μεγάλο μέρος της θείας λατρείας στηρίζεται σέ λέξεις συχνά μισό-κατανόητες ή άκατανόητες, οί όποίες δημιουργούν μία άυτοματοποιημένη συναισθηματική άντίδραση άντί νά βοηθούν σπίν κατανόηση καί τήν πλήρη νοητική καί συναισθηματική συμμετοχή.

Άκατανόητες λέξεις καί μαγική σκέψη.

Ή άντίληψη ότι ό ίδιος ό ήχος (όταν προφέρονταν) ή ή μορφή των λέξεων (όταν γράφονταν) έχουν μία ύπερφυσική δύναμη συντροφεύει τόν

άνθρωπο άπό τήν άρχή της εξέλιξής του καί είναι ένα άπό τά βασικά συστατικά της μαγικής σκέψης πού γοντεύει παραδόξως άκόμα καί τόν σύγχρονο άνθρωπο. Οί ιερείς των πρωτόγονων φυλών άλλά καί διάφοροι σύγχρονοι άγύρτες, άετονύχιδες «μάγοι» στηρίζουν τήν ύποτιθέμενη δύναμή τους (καί τά κέρδη τους) σέ άυτή τήν ύποτιθέμενη ύπερφυσική δύναμη του ήχου ή της μορφής κάποιων ιδιαίτερων λέξεων. Πείθουν τούς εϋπιστους πώς άρκεί νά προφέρουν ή νά γράψουν κάποιες μυστικές λέξεις καί άυτομάτως άόρατες ύπάρξεις ύποκύπτουν στή δύναμη των λέξεων καί τούς ύπηρετούν.

Άς μή βιαστούμε νά θεωρήσουμε άυτή τήν άντίληψη άπλοϊκή, άφού τή συναντούμε σέ πολλές θρησκευτικές ή ψευδοφιλοσοφικές κινήσεις. Οί γνωστικιστές της άρχαιότητας άλλά καί οί σύγχρονοι άσυνάρτητοι άπόγονοί τους άπομνημονεύουν άκατανόητες λέξεις, πού θά πρέπει νά πούν στους φύλακες των έπτά ούρανών γιά νά έπιτρέψουν σπίν ψυχή τους νά άνέβει στόν παράδεισο. Οί έβραίοι καβαλιστές (άλλά καί «χριστιανοί», ίνδουιστές ή μωαμεθανοί καβαλιστές) πιστεύουν ότι κάθε γράμμα των ιερών γραφών τους έχει ιδιαίτερη άξία καί άναζητούν στή Βίβλο, τήν Τορά ή τής Βέδες (συνδυάζοντας καί μπόλικη άριθμοσοφία) νά βρουν προφητείες γιά τόν σύγχρονο κόσμο, γιά φυσικές καταστροφές, πολέμους, πολιτικές εξέλιξεις καί πάνω άπό όλα γιά τό αγαπημένο θέμα όλων των εποχών, δηλαδή τήν καταστροφή του κόσμου. Ή κατηφόρα πός τόν παραλογισμό είναι γλιστερή καί δέν έχει τέλος, εάν άρχίσουμε νά άναζητούμε προφητείες στά γράμματα καί τούς άριθμούς.

«Ιερές» γλώσσες καί «άνώτερες» γλωσσικές μορφές.

Δέν είναι όμως οί πιστοί πού δείχνουν φανατική προσήλωσι σέ «ιερές» μορφές λέξεων άλλά καί οί κοσμικοί, οί όποιοι ύπερασπίζονται «άνώτερες» γλωσσικές μορφές. Δέν είναι γιά γέλια, άν θυμηθούμε τήν πρό-

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΚΑΙ ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Συνέχεια από τη σελ. 1.

σφατη ιστορία μας.

Στις 30 Δεκεμβρίου 1903 ανέβηκε στο Έθνικό Θέατρο η «Όρεστεια» του Αισχύλου, σε πεζή μετάφραση Γ. Σωτηριάδη. Φοιτητές της Φιλοσοφικής σχολής, υποκινούμενοι από τον αρχαιολάτρη καθηγητή τους Γ. Μιστριώτη, προσπάθησαν να ματαιώσουν την παράσταση. Τα επεισόδια που προκλήθηκαν, γνωστά ως Όρεστειακά, είχαν αποτέλεσμα ένα νεκρό και δέκα τραυματίες.

Ο γλωσσικός παραλογισμός έχει θύματα, όσο κι αν είναι άστειος. Οι φανατικοί πιστοί ή οι καθαρολόγοι βάζουν τρικλοποδιές στον εαυτό τους αλλά ξανασηκώνονται και συνεχίζουν με μανία. Πρόσφατο παράδειγμα η οργανωμένη επίθεση των «βιντεοσκοπούντων πιστών» ενάντια στη μετάφραση της μετάφρασης.

Η μετάφραση της μετάφρασης είναι ιερή;

Την ιδιόμορφη μορφή σκέψης συναντήσαμε πρόσφατα σε μία νεοεμφανιζόμενη ομάδα πιστών, στους «βιντεοσκοπούντες πιστούς», οι οποίοι εισέρχονται στους ναούς με βιντεοκάμερες για να υπερασπιστούν τον ιερό ήχο και την μορφή (και βέβαια όχι το ιερό περιεχόμενο) των λέξεων. Άλιμονο σε όσους έχουν προγραφεί από τους φονταμενταλιστές πνευματικούς τους οδηγούς, που ετοιμάζουν φετφάδες, όπως φάνηκε από τη μορφή, την αντικατασκοπική οργάνωση και την αστραπιαία σκανδαλοποιό δημοσιοποίηση των προαναγγελθεισών επεμβάσεων των ταγμάτων ταχείας επέμβασης που έχουν συσπείσει. Ακολουθώντας αυτή την λογική, η οποία σκανδαλίζεται από την μετάφραση, θα έπρεπε κανείς να απαιτήσει να διαβάζονται τα κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης στα έβραϊκά, αφού στους ναούς έτσι κι αλλιώς δεν ακούγεται το πρωτότυπο αλλά η μετάφρασή του στην ελληνιστική κοινή.

Εάν υπάρχουν ιερές λέξεις, τότε υπάρχουν και ιερές μεταφράσεις; Είναι ιερές οι πρωτότυπες έβραϊκές λέξεις; Είναι ιερές οι λέξεις στην ελληνιστική κοινή της μετάφρασης των εβδομήκοντα; Ποιό είναι πιο ιερό, το πρωτότυπο ή η μετάφραση; Είναι βέβηλες οι λέξεις της νέας ελληνικής;

Η μήπως δεν υπάρχουν ιερές λέξεις αλλά είναι ιερό το περιεχόμενό τους και το Πνεύμα που τις φωτίζει; Κείνο το Πνεύμα που ένοποιεί, οδηγεί, παιδαγωγεί και προσφέρει καταλλαγή;

Τό χρυσό φωτοστέφανο και η παιδαγωγική ευθύνη.

Εάν βρισκόμαστε στον καιρό της οικονομικής κρίσης, το Πνεύμα θα φωτίσει τον Παλαμά και θα μπορούσαμε να τον ακούσουμε να μας ψιθυρίζει:

Δέν τιμούμε τό ξύλο και τά χρώματα, τιμούμε τό ιερό πρόσωπο πού απεικονίζεται σέ μίαν εικόνα.

Τό ίδιο δέν θά έλεγε και γιά τίς λέξεις; Δέν τιμούμε τίς λέξεις, τόν συνδυασμό ήλων ή γραπτών σημείων, αλλά τό ιερό νόημα πού εικονίζουν. Δέν τιμούμε τό σημείο, αλλά τό σημαίνόμενο.

Η εικόνα έχει παιδαγωγική και φιλόσοφική δράση, κάνοντας όρατό τό άόρατο γιά τήν αδύναμη ανθρώπινη φύση και τόν νοϋ. Καταδέχεται νά μεταφράσει τό πνευματικό φώς σέ φωτοστέφανο γύρω από τό κεφάλι ενός Άγιου ή μίας Άγίας, γιά νά μπορεί νά τό κατανοήσει και ό πιο άπλος και άθως πιστός, ακόμα και τό βρέφος, τό παιδί ή τό νήπιο, ακόμα και ό νεοεισερχόμενος στήν εκκλησία. Έτσι ή αγιότητα γίνεται σχήμα και χρώμα κατανοητό στήν στιγμή από τόν καθένα και τήν καθεμία.

Έχουμε καθήκον νά επαναλαμβάνουμε κι έμεις ένιστε τό μεταφραστικό έργο του άγιογράφου. Νά μεταφράζουμε σέ άπλές και κατανοητές σημερινές λέξεις τό ιερό νόημα, λέξεις χρυσές και στρογγυλές, λέξεις πού θά χρυσίζουν και πλάθονται από τήν χάρη του διαρκώς παρόντος Πνεύματος πού νοιάζεται νά παιδαγωγήσει και νά ενσωματώσει στήν εκκλησία και τίς λατρευτικές της συνάξεις και τόν πιο άπλο προσκεκλημένο της, τό βρέφος, τό νήπιο, τό παιδί αλλά και τόν πιο άπλοϊκό και άδαη πιστό, τόν ξένο και άνοητο, τόν νεοφώτιστο αλλά και τόν άφώτιστο πού περιμένει μέσα στο σκοτάδι του μέ ειλικρινή άγωνία νά άκούσει μία άπλή και άμεση φωνή νά του μιλά.

Η μίμηση Χριστού.

Κείνος ό έσχατος και ταπεινός πιστός, ό νέος, ό άμαθος στήν εκκλησιαστική ζωή, τό παιδί και ό ξένος, είναι ό τυφλός του Ευαγγελίου πού άκούει έναν ήχο άκατανόητο μέσ στο σκοτάδι του, μία βοή πλήθους άπροσδιόριστη και νιώθει καθαρά πώς είναι σημάδι έλευσης του Χριστού. Ο τυφλός πού μέ απόλυτη έμπιστοσύνη φωνάζει μέσα από τό σκοτάδι του πρός τόν συγκεκριμένο ήχο πού συνοδεύει τήν έλευσή Του: «Ίησού, υιέ του Δαβίδ, έλέησέ με». Ο τυφλός πού αναμένει μία άπλή κατανοητή άπάντηση από τόν Χριστό πού θά διαλύσει τό σκοτός

Ο Κύριός μας πάντοτε μιλούσε άπλά και καθαρά και πάντοτε έτσι μιλά και θά μιλά στους ανθρώπους. Πάντοτε γινόταν κατανοητός και από τόν τελευταίο και πιο άδαη άκροατή. Τρέχαν τά παιδιά στήν άγκαλιά του όχι μόνο γιά τήν ιερή άγαλλίαση της ένωσης μέ τόν Θεό αλλά και γιάτι μιλούσε άπλά σαν παιδί. Έκανε τά πιο ύψηλά διδάγματα ιστορίες και παραβολές, πράξεις και χειρονομίες. Έδειχνε μέ τήν ζωή του και έπεξηγοϋσε κάθε τί χωρίς νά τό μειώσει και νά τό περιορίσει. Έσκυβαν τά μεγάλα νοήματα και χωρούσαν σέ άπλές λέξεις και παραβολές, όπως έσκυψε και ό ίδιος και χώρεσε στήν ανθρώπινη φύση.

Απομένει σέ έμάς όσο μπορούμε νά τόν μιμηθούμε.

Δρ ΣΤΕΛΙΟΥ ΠΕΛΑΣΓΟΥ, ΑΦΗΓΗΤΟΥ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ, ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ & ΑΛΜΥΡΟΥ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΗΜΑ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΚΥΚΚΟΥ

ΕΝΩΣΙΣ ΚΥΠΡΙΩΝ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΙΩΝΙΑ»

Φωτογραφική Έκθεση

«Τά χριστιανικά Μνημεία στήν Τουρκοκρατούμενη Κύπρο: Όψεις και Πράξεις μιάς συνεχιζόμενης καταστροφής»

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ: Σάββατο 12 Μαρτίου 2011, 6.30 μ.μ.,

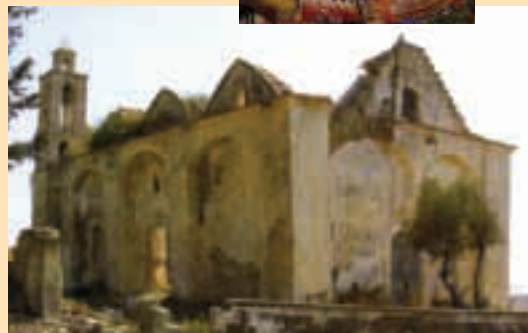
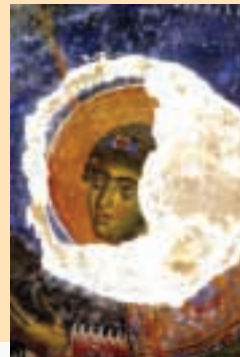
Πολιτιστικό Κέντρο Νέας Ίωνίας

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΕΚΘΕΣΗΣ: 12 Μαρτίου-14 Απριλίου 2011

ΩΡΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ: Δευτέρα έως Κυριακή 9:00 τό πρωί-10 τό βράδυ

ΓΙΑ ΜΑΘΗΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ: Δευτέρα έως Παρασκευή 10:00 τό πρωί έως 1:00 τό μεσημέρι

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Ένωση Κυπρίων Νομού Μαγνησίας, τηλ.: 24210 88315

Ψήφισμα τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης γιά τήν ἀπόδοση τῶν ἀναγνωσμάτων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης στήν δημοτική

Στίς 20 Ἰανουαρίου 2010 τό Τμήμα Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐξέδωσε ψήφισμα μέ τό ὁποῖο στηρίζει τήν ἐπιλογή τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰγνατίου νά ἀναγινώσκει τά ἀναγνώσματα τῆς Π. Διαθήκης στήν κοινή νεοελληνική γλῶσσα, κατά τήν τέλεση τῶν Πανηγυρικῶν Ἑσπερινῶν,

Τό ψήφισμα ἔχει ὡς ἐξῆς:

«Τό Τμήμα Θεολογίας τοῦ Α.Π.Θ., προβληματιζόμενο γιά τά φαινόμενα φονταμενταλισμοῦ πού ἐκδηλώνονται, τόν τελευταῖο καιρό, μέ ἀνησυχητικές διαστάσεις καί συχνότητα, ἐκφράζει ὁμόφωνα τήν ἀντίδρασή του ἀπέναντι σέ κάθε μορφή πολεμικῆς καί ἀπαξίωσης πού στρέφονται κατά καθηγητῶν καί ἱεραρχῶν, μὲ τό Ἀρχιεπίσκοπο καί τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἐξαιρουμένων, μέ στόχο τίς προσπάθειες τῆς Ἐκκλησίας γιά τόν καθαρισμό τῶν πιστῶν, καί καταδικάζει κάθε φανατισμένη ἐνέργεια πού μετατρέπει τήν ὀρθόδοξη πίστη σέ ἰδεολογία.

Ἡ σχολαστική προσκόλληση στό γράμμα τῆς διατύπωσης καί ἡ ἀπαρέγκλιτη πιστότητα στήν τήρηση κωδικοποιημένων πρακτικῶν πού ἔχουν χάσει τό νόημά τους, ὄχι μόνο δέν προάγουν τήν ὑπεράσπιση τῆς Ἀλήθειας καί τήν παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά θυμίζουν φαρισαϊκοῦ τύπου πρακτικές πού γίνονται σκόλοpes γιά τήν συμμετοχή τῶν πιστῶν στήν Ἐκκλησία».

Ἀξίζει νά σημειωθεῖ ὅτι γιά τό συγκεκριμένο περιστατικό πού ἀφορᾷ στήν ἀνάγνωση τῶν Προφητειῶν στή δημοτική, ὁ κ. Ἰγνάτιος χρησιμοποίησε τό «Προφητολόγιον», δηλαδή, τό κατ' ἐντολήν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος - ἀπό τήν ἐποχή τοῦ μακαριστοῦ κυροῦ Χριστοδούλου - βιβλίο

πού ἐξέδωσε (2008) ἡ «Ἑλληνική Βιβλική Ἑταιρία» καί στό ὁποῖο περιέχονται οἱ περικοπές ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη πού διαβάζονται κατά τίς ἱερές ἀκολουθίες τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, τόσο στό πρωτότυπο κείμενο, ὅσο καί σέ μετάφραση (ἀπόδοση στή νεοελληνική).

Τό ἐν λόγω «Προφητολόγιον» προλογίζεται ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν κ.κ. Ἱερόνυμο, ὁ ὁποῖος, ἐκφράζοντας

τήν ἀγωνία του γιά τίς δυσχέρειες τῆς κατανόησης τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί ἐν γένει τῶν λειτουργικῶν ἀναγνωσμάτων ἐξ αἰτίας τῆς ἰδιόμορφης γλῶσσας τους, ἀφοῦ θεωρεῖ ὅτι ἡ σημερινή ἐποχή ἀνταποκρίνεται πλήρως στή δυσοίωνα περιγραφή τοῦ προφήτη Ἀμῶς, μία ἐποχή πού χαρακτηρίζεται ἀπό μία ἰδιόμορφη πείνα, «ὄχι γιά ψωμί, οὔτε δίψα γιά νερό, ἀλλά πείνα γιά ν' ἀκούσουν οἱ ἄνθρωποι τόν λόγο τοῦ Κυρίου» (Ἀμ. 8, 11), εὐελπιστεῖ ὅτι ἡ ἔκδοση τοῦ «Προφητολόγιου» «θά συμβάλει κατά τόν καλύτερο τρόπο στόν καθαρισμό καί πύ διακονία τῶν πιστῶν» (Ἐφ. 4, 10) ὥστε νά γευθοῦν τόν ἄρτο πού κατέβηκε ἀπό τόν οὐρανό καί χαρίζει τή ζωή» (Ἰω. 6, 51).

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΒΟΛΟΥ

ΑΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ 2011 • ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΜΙΛΙΩΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ

ΔΕΥΤΕΡΑ 14 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

Ὁμιλία: «Οἱ δύο ἐχθροί (σάρκα καί κόσμος)».

Ὁμιλητής: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης **π. Βενέδικτος**, ἀπό τή Νέα Σκήτη τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

ΔΕΥΤΕΡΑ 21 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

Ὁμιλία: «Μεγάλη Τεσσαρακοστή: Σταυροαναστάσιμη πορεία».

Ὁμιλητής: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης **π. Νεκτάριος Ἀντωνόπουλος**, Καθηγούμενος τῆς Ἱεράς Μονῆς Σαγματά.

ΔΕΥΤΕΡΑ 28 ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

Ὁμιλία: «Ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ».

Ὁμιλητής: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης **π. Μάξιμος Κυρίσης**, Καθηγούμενος τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἁγίου Διονυσίου τοῦ ἐν Ὀλύμπῳ.

ΔΕΥΤΕΡΑ 4 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011

Ὁμιλία: «Ἡ ἀρετή τῆς ταπεινώσεως κατά τόν Ἅγιο Ἰωάννη τῆς Κλίμακος».

Ὁμιλητής: Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης **π. Ἐφραίμ Παναούσης**, Δικαῖος τῆς Ἱεράς Συνοδικῆς Μονῆς Παναγίας «Ἡ Χρυσοπηγή».

ΔΕΥΤΕΡΑ 11 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2011

Θέμα: «Ἡ Μετάνοια».

Ὁμιλητής: Ὁσιολογιώτατος Μοναχός **γέρων Νίκων** ἀπό τό Ἅγιον Ὄρος.

ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΥ: Ὁρα 6.00 τό ἀπόγευμα

ΟΜΙΛΙΑ: Ὁρα 7.00 τό ἀπόγευμα

«Ὁ λόγος τους νηφάλιος, ζωντανός, πνευματικός!»

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ & ΑΛΜΥΡΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΙΕΡΑΡΧΩΝ

Μέ την ευκαιρία του Ἑορτασμοῦ τῶν Τριῶν μεγάλων Ἁγίων, τοῦ Ἁγίου Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καί τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. μᾶς δίδεται ἡ δυνατότητα νά στρέψουμε τήν προσοχή μας στίς τρεῖς αὐτές μορφές. Οἱ Ἁγιοὶ αὐτοὶ δέν διακρίθηκαν μόνο γιά τήν ἀγάπη τους στό Θεό, τήν ἁγιασμένη τους ζωή καί τήν προσφορά στόν πλησίον ἀλλά καί πλούτισαν τήν Ἐκκλησία καί τήν ἀνθρώπινη σκέψη μέ τούς λόγους καί τίς συγγραφές τους. Γι' αὐτό τούς τιμοῦμε καί ὡς προστάτες τῆς παιδείας. Ἄς ἐπικεντρώσουμε τό λόγο μας στή σχέση τοῦ ἀγαθοῦ τῆς παιδείας μέ τούς τρεῖς κορυφαίους Πατέρες.

Πολλές φορές ἴσως σκεφτήκαμε πῶς ἡ παιδεία εἶναι κάτι πού δέν ἀφορᾷ ὅλους μας, μά ἀποκλειστικά τούς ἐκπαιδευτικούς, τά παιδιά, τούς νέους καί τούς γονεῖς τους. Πολλές φορές σκεφτήκαμε πῶς ἡ παιδεία ἀπασχολεῖ τόν ἄνθρωπο μόνο μία συγκεκριμένη περίοδο τῆς ζωῆς του καί ἔπειτα «γλιτώνει» ἀπό αὐτή. Ξεχνᾶμε πῶς ἡ παιδεία εἶναι ἀπαραίτητος ὅρος γιά τήν ἐπιβίωση ἑνός λαοῦ. Ἄγνοοῦμε τόν ἀγώνα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν πού μᾶς εἶναι μακρινοί χρονικά ἀλλά ἀκόμα καί τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, πού μᾶς εἶναι κοντινότερος.

Πρέπει νά θυμηθοῦμε πῶς ἡ παιδεία εἶναι ἡ ἀπάντηση σέ κάθε περίοδο ταραχῆς καί κρίσης. Εἶναι ἡ ἀπάντηση στόν φόβο. Φοβᾶται ἐκεῖνος πού ἀγνοεῖ. Ἐκεῖνος πού γνωρίζει, μπορεῖ νά διατηρήσει τήν ψυχραιμία του καί νά ἀποφασίσει. Νά δράσει μέ προγραμματισμό καί προοπτική καί ὄχι νά ἀντιδρᾷ σέ ὅσα ἀποφασίζονται ἐρήμην του ἢ συμβαίνουν ἐν ἀγνοίᾳ του. Ὅποιος ἀγνοεῖ δέν μπορεῖ νά διακρίνει ἀνάμεσα σέ ἐχθρούς καί φίλους, ἀνάμεσα σέ κινδύνους καί ευκαιρίες. Φαντάζεται ἐχθρούς ἐκεῖ πού δέν υπάρχουν, σκιαμαχεῖ, παλεύει μέ σκιές τοῦ παρελθόντος, ἐνῶ παράλληλα ἐξαπατᾶται εὐκολά ἀπό τούς γλυκομίλητους ἐχθρούς του. Ὅποιος ἀγνοεῖ, ἀποδέχεται διχαστικά κηρύγματα πού θέλουν νά τόν ἀποξενώσουν ἀπό τούς ἀδελφούς του καί τούς ἐν δυνάμει συμμάχους του.

Τόν φόβο καί τήν ἀγνοία πολέμησαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες στήν ἐποχή τους. Θά μπορούσαν νά ταυτίσουν τόν ἑλληνικό πολιτισμό καί τήν γλῶσσα μέ τήν ἀρχαία ἑλληνική θρησκεία. Ἀκόμα καί σήμερα τόν πολιτισμό αὐτό ὀρισμένοι προσπαθοῦν νά ἀπορρίψουν ταυτίζοντάς τον σκοταδιστικά μέ μία πρωτόγονη εἰδωλολατρία, ἀγνοώντας τό διακριτικό πνεῦμα τῆς ἀποστολικῆς παράδοσης. Ἀντίθετα μέ τούς καχύποπτους ἀμαθεῖς, οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ταξίδεψαν, σπούδασαν, γνώρισαν καί στηριζόμενοι στήν πίστη καί τήν χριστιανική τους ζωή μπόρεσαν νά καθάρισουν τό νερό ἀπό τήν πηγή τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος, τό ὁποῖο εἶχε θολώσει γιά αἰῶνες, καί μέ διάκριση νά ποτίσουν τό ἀμπέλι τοῦ Χριστοῦ γιά νά δυναμώσει καί νά καρποφορήσει μέ μεγαλύτερη ζωντάνια.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ἐζήσαν σέ περίοδο μεγάλης κρίσης, ἀβεβαιότητας καί ἀνασφάλειας, χρόνια πολύ πῶς δύσκολα καί ταραγμένα ἀπό τά δικά μας. Μεγάλες δυνάμεις συγκρούονταν γιά τήν ἐξουσία, τόν πλοῦτο καί τήν ἐπιρροή σέ ἀνθρώπινα πνεύματα καί ψυχές. Ὁ λαός τῆς αὐτοκρατορίας μιλοῦσε πολλές διαφορετικές γλώσσες καί διαλέκτους, ἀκολουθοῦσε πολλές διαφορετικές ἐθνικές καί πολιτι-

στικές παραδόσεις. Μέσα στή σύγχυση καί τή σύγκρουση ἀναζητοῦσε λόγο νηφάλιο καί πνευματικό, λόγο ζωντανό καί ζωογόνο, λόγο πού νά στηρίζει τόν ἀγώνα καί νά μὴν τρομοκρατεῖ.

Ἡ ἀπάντηση τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἦταν ὁ σαρκωμένος Λόγος τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ μίμηση τοῦ Χριστοῦ μέσα ἀπό τήν ζωή τους καί ἡ ἀνάπτυξη τῶν πνευματικῶν μνημάτων Του μέσα ἀπό τή σκέψη, τίς ὁμιλίες καί τά γραπτά τους, μέσα ἀπό τό παιδαγωγικό πνευματικό τους ἔργο.

Ἀναζήτησαν τήν παιδεία καί τήν πνευματική καλλιέργεια στόν κῶρο πού οἱ θρησκοκλήπτοι τῆς ἐποχῆς τους θεωροῦσαν ἀπαγορευμένο γιά τήν χριστιανική σκέψη. Στόν ἀρχαῖο ἑλληνικό πολιτισμό, αὐτόν πού οἱ φανατικοὶ ταύτιζαν μέ τήν εἰδωλολατρία, μέ τόν ἐχθρό. Σέ αὐτόν βρῆκαν τή μέθοδο καί τά ἐφόδια νά ὑπηρετήσουν καί νά στερεώσουν τήν πίστη τους.

Στήν ἑλληνική γλῶσσα βρῆκαν ἔννοιες γιά νά ἐξηγήσουν καί νά

διευκρινίσουν τό δόγμα τῆς πίστεως τους. Σέ ἐποχές συγκρητισμοῦ καί αἵρέσεων θεολόγησαν στηριζόμενοι στή δομή, τή σύνταξη καί τόν πλοῦτο τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας, ὅπως εἶχε ἀναπτυχθεῖ ἀπό φιλοσόφους καί ρήτορες. Ἡ πίστη τους δέν ἀλλοιώθηκε ἀλλά ἐνδυναμώθηκε. Ἀμφιβολίες καί διχογνωμίες τῶν πιστῶν διασκορπίστηκαν μέσα ἀπό ρητορικά σχήματα πού εἶχαν

ἀναπτύξει Ἕλληνες καί Ρωμαῖοι ρήτορες καί διανοητές. Οἱ λόγοι τους γοήτευαν χριστιανούς καί ἐθνικούς καί τούς προσέλκυσαν στήν Ἐκκλησία. Αὐτό τό ἐλεύθερο καί ἀνοικτό πνεῦμα μπόρεσε νά γοητεύσει καί τούς νέους πού σέ κάθε ἐποχή εἶναι περισσότερο ἀνήσυχτοι καί προβληματισμένοι ἀπό τούς μεγαλύτερους τους.

Θά πρέπει νά θυμίσουμε σέ ὅλους ξανά πῶς οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες δέν τιμῶνται μόνο γιά τήν ἀρετή καί τήν χρηστότητα τους ἀλλά τιμῶνται ὡς προστάτες τῆς παιδείας γιά τό θαρραλέο, πρωτοποριακό καί διακριτικό τους πνεῦμα. Νά θυμηθοῦμε καί ἐμεῖς πῶς οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες δέν ἀποτελέσαν ἕνα συντηρητικό πρότυπο παιδείας, ἀλλά ἀκριβῶς τό ἀντίθετο, ἕνα πρότυπο παιδείας γεμάτο θάρρος καί πίστη στήν μεταμορφωτική δύναμη τῶν λόγων τοῦ Χριστοῦ, πού δέν διστάζει νά συλλέξει γνώση ἀπό κάθε πηγή καί μέ ὑπέριστα διάκριση νά ἐπιλέξει, νά ἀξιολογήσει καί νά ὠφεληθεῖ ἀπό κάθε σταγόνα δροσιᾶς πού θά μπορούσε νά θρέψει τήν ἀμπελο τοῦ Χριστοῦ.

Τό πνεῦμα τῶν τριῶν Ἁγίων Πατέρων μας ἄς μᾶς ὑπενθυμίσει ἀέναο ὅτι, καί στή σημερινή κρίση, ἡ παιδεία μπορεῖ νά δώσει τήν λύση. Ἡ γνώση μπορεῖ νά διώξει τόν φόβο, ἡ διάκριση τήν καχυποψία καί τήν ἐχθρότητα, ἡ καλλιεργημένη σκέψη καί ὁ λόγος νά διευκρινίσει καί νά ἀντιμετωπίσει τά προβλήματα. Ἡ παιδεία μπορεῖ νά ὁδηγήσει στήν αὐτοσυνειδησία, στήν παραδοχή καί κατανόηση τῶν λαθῶν, τῶν παραλείψεων καί τῶν ἐλλειψῶν μας. Ἡ διαμόρφωση νηφάλιας καί κριτικῆς σκέψης μπορεῖ νά ὁδηγήσει στήν δημιουργία λύσεων πού δέν θά ἀνακυκλώνουν τίς αἰτίες τῶν προβλημάτων.

Εἶθε οἱ ἱκεσίες τῶν τριῶν Ἁγίων καί τό ὑπόδειγμα τῆς ζωῆς τους νά μᾶς χαρίζουν τήν ἀπαραίτητη θεία Φώτιση πού ἔχουμε ἀπόλυτη ἀνάγκη νά σκεπάζει κάθε σκέψη, κάθε λόγο καί κάθε πράξη μας. ●

“Ένας καλός σύντροφος...”

ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΠΗΛΙΟΥ

Η παράδοση μᾶς λέγει πὼς κάποτε ἕνας μοναχὸς στὴν ἔρημο θέλησε νὰ μετρή τὶς προσευχὲς πού ἔκανε καθημερινά. Πῆρε ἕνα πῆλινο λαγίνι καὶ μάζεψε μέσα λιθαράκια, μὲ σκοπὸ νὰ μετρήει τὰ λιθαράκια, βγάζοντάς τα ἕνα ἕνα ἀπὸ τὸ λαγίνι. Μετρώντας τὰ λιθαράκια θὰ μετροῦσε καὶ τὶς προσευχὲς του. Ὅμως ὁ διάβολος ματαίωσε τὴν καλὴ προσπάθεια τοῦ φτωχοῦ μοναχοῦ, σκορπίζοντας τὰ λιθαράκια, πρὶν ἐκεῖνος προφθάσει νὰ τελειώσει τὸν κανόνα του. Τότε ὁ μοναχὸς βρῆκε ἄλλο τρόπο μέτρησης: ἔφτιαξε κόμπους σὲ ἕνα σχοινί. Ὅμως ὁ διάβολος πῆγαινε καὶ ἔλυνε τοὺς κόμπους. Στενοχωρημένος ὁ μοναχὸς ζήτησε τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ. Τότε Ἄγγελος Κυρίου τὸν δίδαξε νὰ πλέκει στὸ σχοινὶ κόμπους πού σχημάτιζαν πάνω τους ἀλλεπάλληλους σταυρούς. Αὐτοὺς τοὺς κόμπους ὁ διάβολος δὲν μπόρεσε πλέον νὰ τοὺς λύσει. Ἔτσι δημιουργήθηκε τὸ κομποσχοίνι, πού ἔφθασε μὲ τὸ κύλισμα τοῦ χρόνου ἕως ἐμᾶς.

Τὸ κομποσχοίνι δίνεται στὸν μοναχὸ κατὰ τὴν ἀκολουθία τῆς κουρᾶς του. Ἄλλὰ καὶ κάθε χριστιανὸς πού ἀγωνίζεται πνευματικά, τὸ ἀγαπᾷ, τὸ

φέρει πάντα μαζί του καὶ τὸ χρησιμοποιεῖ κατὰ τὴν προσευχή του. Τὸ κομποσχοίνι εἶναι τὸ αἰσθητὸ μαστίγιό πού χρησιμοποιεῖ ὁ πιστός, γιὰ νὰ χτυπήσει τὸν διάβολο μὲ τὸ νοτιὸ μαστίγιό, τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων. Εἶναι τὸ πολυτίμο ἐργαλεῖο, ἡ ἀγαθὴ συντροφιά, ὁ εὐλογημένος σύντροφος στὴ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ. Τὸ κομποσχοίνι τὸ φοβᾶται πολὺ ὁ διάβολος.

Καὶ ὅμως, δὲν εἶναι παρά ἕνα ἀπλὸ ἀντικείμενο, φτιαγμένο συνήθως ἀπὸ εὐτελὲς ὕλικό, τὸ μαλλὶ τοῦ προβάτου. Ἔχει ὅμως βαθὺ συμβολισμό, ἀλλὰ καὶ σπουδαῖο προορισμό. Τὸ μαλλὶ συμβολίζει τὸν Ἄμνὸ τοῦ Θεοῦ, τὸν Αἴροντα τὴν ἁμαρτία τοῦ κόσμου. Μᾶς θυμίζει, ἐπίσης, ὅτι καὶ ἐμεῖς εἶμαστε τὰ λογικὰ πρόβατα τοῦ Ποιμένος Χριστοῦ, πού ἀνήκουμε στὴ μάνδρα Του, τὴν Ἁγία Ἐκκλησία. Τὸ κομποσχοίνι εἶναι τὸ ἐργαλεῖο τῆς προσευχῆς, αὐτὸ πού σκάβει τὸν ἀγρὸ τῆς ψυχῆς μας. Μικρὸ ἢ μεγάλο, μᾶς βοηθεῖ νὰ βάζουμε στὰ χεῖλη, στὸ νοῦ καὶ στὴν καρδιά μας, ἥρεμα καὶ ἀπαλά, σὰν σταγόνες δροσιᾶς, τὰ λόγια τῆς προσευχῆς: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με», «Ἐπεραγία Θεοτόκε σῶσον ἡμᾶς», «Ἁγιοι τοῦ Θεοῦ πρσεβεύσατε ὑπὲρ ἡμῶν», «Κύριε Ἰησοῦ ἀνάπαυσον τὰς ψυχὰς τῶν κεκοιμημένων δούλων Σου», «Ὁ Θεὸς ἰλάσθητί μοι τῶ ἁμαρτωλῶ»...

Εἶναι ἀκόμη τὸ «ἐνθυμητήριο», πού μᾶς ὑπενθυμίζει νὰ τηροῦμε τὴν ἐντολή τοῦ «ἀδιαλείπτως προσεύχεσθαι». Ὁ νοῦς μας μοιάζει μὲ τὸ τραιῖνο τῆς γραμμῆς πού ταξιδεύει ἀδιάκοπα, ἡ ἀκόμη καὶ μὲ δορυφόρο πού περιπολεῖ διαρκῶς ὀλόκληρη τὴ γῆ καὶ τοὺς πλανῆτες! Σὲ κλάσματα δευτερολέπτου φεύγει καὶ σὰν τὸν πλάνητα ζπιάνο δέ στέκεται πουθενά. Μόλις ἀρχίσουμε τὴν ἀτομικὴ μας προσευχή ἢ μιὰ ἱερὴ ἀκολουθία στὴν ἐκκλησία μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, διαπιστώνουμε σχεδὸν ἀμέσως πὼς τὸ μυαλό μας ἔχει κίβλας φύγει μακριὰ ἀπὸ τὰ νοήματα τῆς προσευχῆς. Τὸ κομποσχοίνι στὸ χέρι μας μᾶς θυμίζει νὰ μαζέψουμε τὸ νοῦ μας ἀπὸ τὴν περιπλάνησή του καὶ νὰ συνεχίσουμε τὴν προσευχή μας. Τὸ μέτρομα τῶν κόμπων, τὸ ἐλαφρὰ σκυμμένο κεφάλι, τὸ σιγανὸ ψιθύρισμα βοηθοῦν τὸ νοῦ νὰ συγκεντρωθεῖ. Τὸ κομποσχοίνι εἶναι ἡ καλὴ μας συντροφιά ὅ,τι κι ἂν κάνουμε. Ταξιδεύουμε μὲ τὸ λεωφορεῖο; Περπατοῦμε στὸ δρόμο; Μποροῦμε νὰ τὸ ἔχουμε πάντα μαζί μας καὶ γυρνώντας το στὰ δάχτυλά μας νὰ ψιθυρίζουμε δύο λόγια προσευχῆς, χωρὶς κανεὶς νὰ μᾶς καταλαβαίνει. Αὐτὸ μᾶς προσφυλάσσει ἀπὸ τὶς παγίδες τοῦ διαβόλου πού μᾶς παραμονεύουν ἀπὸ παντοῦ καὶ φέρνει τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ στὴν ψυχὴ μας. Ὅταν ὁ γέροντας Παῖσιος χρειάζοταν νὰ μπεῖ καμιά φορὰ σὲ λεωφορεῖο, καὶ ἡ φασαρία τοῦ ραδιοφώνου πῆγαινε νὰ τὸν ἀποσπάσει, κρατοῦσε σφιχτὰ στὸ χέρι τὸ κομποσχοίνι του καὶ ἔλεγε: «Ἐγὼ κάνω τὸ κομποσχοινάκι μου καὶ τὸ ραδιόφωνο μου κάνει τὸ ἴσο στὴν εὐχή!»

Ἄκόμη καὶ τὴ νύχτα ὅταν ξαπλώνουμε νὰ κοιμηθοῦμε, ἢ τὸ πρωῖ ὅταν ξυπνοῦμε, τὸ μικρὸ κομποσχοινάκι στὰ δάχτυλά μας βοηθεῖ νὰ προετοιμασθοῦμε γιὰ μιὰ εὐλογημένη καὶ ἥρεμη νύχτα, ἀλλὰ καὶ γιὰ μιὰ θεοφιλῆ ἡμέρα, πού θὰ τὴν ἀρχίσουμε μὲ ἕνα λόγο προσευχῆς. Βέβαια, τὸ κομποσχοίνι δὲν προσεύχεται ἀπὸ μόνο του, ἂν καὶ κάποτε εἶναι τόσο ὁμορφα φτιαγμένο πού δίνει μιὰ τέτοια ἐντύπωση! Χρειάζεται καὶ ἡ δική μας διάθεση, ἡ δική μας προσπάθεια, ἡ δική μας συνέπεια στὸ νὰ δημιουργήσουμε μιὰ καλὴ συνθήκη προσευχῆς καθημερινά. Ὡστόσο, εἶναι ἕνα καλὸ ἐργαλεῖο, πού μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσει σημαντικά νὰ γίνουμε πιὸ προσευχπτικοί.

Τὶς μέρες αὐτές, πού ἡ εὐωδία τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἀρχίζει νὰ ξεκύνεται σὲ ὅλες τὶς πτυχὲς τῆς καθημερινῆς μας ζωῆς, τῆς προσωπικῆς καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς, ἄς περιορίσουμε λίγο τὶς κοσμικὲς συνθήειές μας καὶ ἄς πάρουμε γιὰ καλὸ μας σύντροφο ἕνα κομποσχοίνι. Κάθε κόμπος, ἂν τὸ θελήσουμε, θὰ γίνεῖ γιὰ μᾶς μιὰ προσευχή· μιὰ χαρὰ· μιὰ ἀνάσα· μιὰ γνωριμία μὲ τὸν ἑαυτὸ μας· μιὰ ἔνωση μὲ τοὺς ἀδελφούς μας· μιὰ συνομιλία μὲ τὸ Θεό· μιὰ λαχτάρα τοῦ Νυμφίου πού ἔρχεται· μιὰ γεύση τῆς Οὐράνιας Βασιλείας· γιατί ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ «ἐντὸς ἡμῶν ἐστίν»!

Καλὴ Τεσσαρακοστή!

Ἡ μυστηριακή ζωή τῶν πιστῶν

ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ ΛΕΜΑ, ΘΕΟΛΟΓΟΥ-ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗ, ΔΙΠΛ. Τ.Μ.Σ.Π. Α.Π.Θ.

Μυστηριακή ζωή τοῦ πιστοῦ Χριστιανοῦ σημαίνει τήν τακτική προσέλευσή του κυρίως εἰς τό μυστήριο τῆς μετανοίας καί Ἱερᾶς ἔξομολογήσεως καί εἰς τό μυστήριο τῆς Θείας κοινωνίας.

Ὅπως μᾶς διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή, ὁ χριστιανός μέ τό βάπτισμα ἀναγεννᾶται πνευματικά, γίνεται «καινός ἄνθρωπος» καί κάνει ἔναρξη νέας ζωῆς, ζῆ μιά νέα ζωή, τή ζωή τοῦ « καινοῦ ἀνθρώπου» (Ρωμ. 6, 35). Μέ ἄλλα λόγια: Μέ τό βάπτισμα συμμετέχομε στό θάνατο καί σπὴν ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ, γινόμεστε κοινωνοί τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Χριστοῦ καί τῆς ἀναστάσεώς Του. Αὐτό σημαίνει ὅτι πεθαίνομε ὡς πρός τήν ἁμαρτία. Ὁ χριστιανός στό βάπτισμα ἀρνεῖται τήν κυριαρχία τοῦ διαβόλου, ἀποτάσσεται ἀπό τό Σατανᾶ μέ τήν πίστη καί τή μετάνοια στό Χριστό, ἀρνεῖται τήν μέχρι τότε ἁμαρτωλή ζωή του καί δέχεται νά ὑποτάξει τό θέλημά του εἰς τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, συντάσσεται μέ τό Χριστό. Τοιοῦτοτρόπως, μέ τό θάνατο τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου, τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἁμαρτίας καί τήν ἀνάσταση τοῦ νέου ἐν Χριστῷ ἀνθρώπου, ἀρχίζει νά ζῆ ὁ νέος ἄνθρωπος, ὁ ἐν Χριστῷ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος γι' αὐτό καί ὀνομάζεται ὕστερα ἀπό τό βάπτισμα Χριστιανός. Χριστιανός εἶναι αὐτός πού ζῆ τή ζωή τοῦ Χριστοῦ, ζῆ σύμφωνα πρός τό θέλημα τοῦ Χριστοῦ. Νέος πλέον τρόπος ὑπαρξῆς καί πολιτείας, νέα ζωή, «καινή ζωή», ἀναστημένη ζωή, ζωή σωτηρίας.

Τό βάπτισμα ἀποτελεῖ τήν ἔναρξη, τήν ἀρχή τῆς νέας ζωῆς τοῦ «καινοῦ» ἀνθρώπου. Ὁ ἀναγεννημένος μέ τό βάπτισμα χριστιανός εἶναι ὅπως τό βρέφος. Τό βρέφος, ἀφοῦ γεννηθεῖ, γιά νά ζήσει καί νά ἀυξηθεῖ, νά δυναμώσει καί νά μορφωθεῖ, ἔχει ἀνάγκη ἀπό τροφή, εἰδική περιποίηση καί φροντίδα, καθώς καί ἀπό μόρφωση καί ἐκπαίδευση. Ἔτσι καί ὁ νέος ἄνθρωπος, «κτισθεὶς ἐν Χριστῷ» (Ἐφεσ. 4, 14). Πρέπει νά ἀυξηθεῖ, νά προοδεύσει πνευματικά, νά γίνῃ «ἀνὴρ τέλειος», ὄριμος χριστιανός (Ἐφεσ. 4, 13-15).

Ἡ πορεία τοῦ πιστοῦ πρός τήν τελειότητα καί ἡ ἀύξησή του ἀπό νήπιον εἰς ἄνδρα τέλειον δέν ἀνακόπτονται. Τό πρῶτο βάπτισμα μέ τῆς σωτήριες γιά τόν πιστό συνέπειες δέν ἀκυρώνονται. Ἀλλά ὅμως δέν ἐπαναλαμβάνονται. Γι' αὐτό ὑπάρχει τό δεύτερο βάπτισμα, τό ὁποῖο ἐπαναλαμβάνεται ἀπεριόριστες φορές καί ἡμπορεῖ νά ἀνακαινίζει τόν παλαιούμενο ἀπό τήν ἁμαρτία ἄνθρωπο. Τό δεύτερο αὐτό βάπτισμα εἶναι ἡ **μετάνοια** καί ἡ **ἐξομολόγησις**. Εἶναι τό εὐγενές μυστήριο, τό ὁποῖον ἴδρυσεν ὁ Κύριος μέ τή σταυρική Του θυσία καί τήν Ἁνάστασή Του γιά τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν. Τί χρειάζεται νά πράξει ὁ ἁμαρτωλός; Νά συναισθανθεῖ καί νά ἀναγνωρίσει τῆς ἁμαρτίας του. Νά ἔχει αὐτογνωσία. Ἡ αὐτογνωσία ἀποκτᾶται καί καλλιεργεῖται ἰδίως μέ τή μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καί μέ τή ἀκρόαση τοῦ κηρύγματος τοῦ εὐαγγελίου. Νά λυπεῖται ἔπειτα γιά τῆς ἁμαρτίας Του, νά στενοχωρεῖται, νά συντριβεται, νά ἀναστενάξει, νά κλαίει καί νά θρηνεῖ, χωρίς βέβαια ν' ἀπελπίζεται. Ἐλπίζει στό ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Τό ἔλεος τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγάλο. Καί «τό αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ καθαρίζει ἡμᾶς

ἀπό πάσης ἁμαρτίας» (1 Ἰω, 1,7). Τέλος ὁ ἁμαρτωλός νά ὁμολογεῖ τῆς ἁμαρτίας του «Ἐάν ὁμολογῶμεν τᾶς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστί καί δίκαιος ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τᾶς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστός ἐστί καί δίκαιος ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τᾶς ἁμαρτίας καί καθάρῃ ἡμᾶς ἀπό πάσης ἀδικίας» (1 Ἰω. 1,9). Μέ συντριβή καί ταπείνωση σπεύδει στόν ἱερέα, ἔξομολογεῖται μέ εἰλικρίνεια στόν πνευματικό του, ἀποθέτει τό φορτίο καί τόν ρύπο τῶν ἁμαρτημάτων καί καθαρίζεται, λαμβάνει ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν καί ἔπειτα **Θεία Κοινωνία**. Εἶναι τό ὑπερφυστατό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, κατά τό ὁποῖο ὁ ἄρτος μεταβάλλεται σέ σῶμα καί ὁ οἶνος σέ αἷμα Χριστοῦ, γιά νά κοινωνοῦν οἱ πιστοί, νά ἐνώνονται μέ τόν Χριστό καί νά λαμβάνουν ζωή αἰώνια.

Ὁ Χριστιανός πρέπει νά προσέρχεται τακτικά εἰς τό μυστήριο τῆς **Θείας εὐχαριστίας**. Ἀπό τὰ λόγια τοῦ Κυρίου μας (Ἰωάν. 6, 54-56) ἀπό τή ζωή τῶν χριστιανῶν τῆς ἀρχαίας ἐκκλησίας (Πράξ. 2, 42) καί ἀπό τῆς προτροπῆς τῶν Ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας συνάγεται καθαρά ὅτι εἰς τό μυστήριο τῆς Θείας Εὐχαριστίας πρέπει νά προσερχόμαστε συχνά, συχνότατα, πρέπει νά κοινωνοῦμε τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων τακτικώτατα. Καταλλήλως, λοιπόν, προετοιμασμένοι ἡμποροῦμε μέ ψυχική καρὰ καί ἀγαλλίαση ν' ἀκοῦμε καί ν' ἀκολουθοῦμε τήν προτροπή τοῦ Ψαλμοῦ: «Γεύσασθε καί ἴδετε ὅτι χρηστός ὁ Κύριος» (Ψαλμ. 33, 9). Γευθῆτε, καί ἐκ πείρας θα διαπιστώσετε, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι γεμάτος καλωσύνη. Ἀπό τή στιγμή τῆς βρώσεως τοῦ οὐρανοῦ ἄρτου, ἀπό τή στιγμή τῆς κοινωνίας καί ἐνώσεως μέ τό Χριστό, ἀρχίζει σπὴν πιστή καρδιά νέα ζωή, ἡ ὁποία φθάνει καί συνεχίζεται εἰς τήν αἰωνιότητα.

Ὅλα τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας ὑπηρετοῦν τήν υπόθεση καί τό ἔργο τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ ὅλα εἶναι μεταδοτικά τῆς Θείας Χάριτος, τό καθένα βέβαια μέ τόν ἰδιαίτερο σκοπό καί τήν ἰδιαίτερη δράση του, γιά τήν ὁποία ἰδρύθηκε καί δόθηκε εἰς τόν ἄνθρωπο καί τό ἰδιαίτερο δῶρο τῆς Θείας Χάριτος πού χαρίζει. Τό βάπτισμα π.χ. χαρίζει τήν ἀναγέννηση, ἡ Μετάνοια καί ἡ Ἐξομολόγησις τήν ἄφεση τῶν ἁμαρτιῶν, ἡ Θεία Μετάληψις «ὡς τροφή πνευματική, τή θέωσή μας, τὰ δύο δέ, συνοδευόμενα ἀπό τήν προσευχή, τή νηστεία, τή μελέτη τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, τόν καταρτισμό κ.λ.π., συντελοῦν εἰς τήν ἀνανέωση, τήν ἀνακαίνισις τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου, ὥστε ὁ πιστός νά ἀυξηθεῖ καί νά γίνῃ τέλειος, ἅγιος.

Ὁ ἄνθρωπος σώζεται μέ τή Χάρι τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία μεταδίδεται μέ τὰ Ἱερὰ Μυστήρια, μέσα εἰς τήν Ἐκκλησία. Χωρίς συμμετοχή εἰς τὰ Ἱερὰ μυστήρια, ἐλπίδα σωτηρίας γιά τόν ἁμαρτωλό δέν ὑπάρχει. Ὑπάρχει μόνο τό Ἔλεος τοῦ Παναγάρχου Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς τό ὁποῖον ἔλεος πρέπει νά ἐλπίζει ὁ ἄνθρωπος καί νά τό ἐπικαλεῖται. ●

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγ. Βασιλείου & Ἁγ. Στεφάνου, Κερκύρας τοῦ Νικ. Πάχτα ἀπὸ τό βιβλίον «Ἱεροὶ Ναοὶ τῆς Κέρκυρας»

Χριστόδουλος: Ο Αρχιεπίσκοπος τῶν ἀγώνων καί τῆς ἀγωνίας

ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ & ΑΛΜΥΡΟΥ κ. ΙΓΝΑΤΙΟΥ

Στίς 28 Ἰανουαρίου συμπληρώθηκαν τρία χρόνια ἀπό τήν ἐκδημία τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου. Ἡ ἐπέτειος αὐτή ἔτι περισσότερο ζωντανεύει τή μορφή του στή μνήμη μας, ἀναμοχλεύει τίς πολλές ἀναμνήσεις μας, ἐπαναφέρει τήν ὁδύνη τοῦ ἀνθρώπινου χωρισμοῦ. Συγχρόνως, ὅμως, ἡ ἱκανή πλέον χρονική ἀπόσταση παρέχει τή δυνατότητα νηφάλιας ἀποτίμησης, στοχασμοῦ καί ἔμπνευσης ἀπό τή φωτεινή πορεία καί πρωθιεραρχική διακονία του.

Γιά τόν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο ἔχουν γραφεῖ πολλά καί εἰπωθεῖ περισσότερα. Ἡ προσωπική ἐμπειρία τῆς γνωριμίας μέ τήν προσωπικότητα τοῦ Χριστοδούλου εἶναι σέ κάθε περίπτωση καταλυτική. Ὁ ὑπογράφων εὐτύχησε νά ἀνίκη στήν ἴδια πνευματική οἰκογένεια ἀλλά καί νά τόν διαδεχθεῖ στόν ἐπισκοπικό θρόνο τῆς Δημητριάδος, ὅπου ἀνίχνευσε τόν τρόπο τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας του

καί γεύεται ἀκόμη τούς καρπούς τῶν κόπων του. Ἀνασκοπώντας τήν ὄλη του ἀρχιερατική διάβαση ἀπό τήν τοπική Ἐκκλησία τῆς Δημητριάδος καί τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, θεωροῦμε ὅτι αὐτό πού κόμισε ὁ μακαριστός Ἀρχιεπίσκοπος στά ἐκκλησιαστικά μας πράγματα ἦταν ἡ ἀνάγκη νά ἀφουγκραζόμαστε τόν παλμό τῆς ἐποχῆς μας, τό σφυγμό τοῦ σήμερα, τίς ἀνάγκες τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Γιά τό λόγο αὐτό ἦταν ἀληθινά ὁ ποιμένας τῆς ἐποχῆς του, μέ τήν ἀγωνία τοῦ παρόντος, μέ γνώση τοῦ παρελθόντος καί ὄραμα γιά τό μέλλον.

Ἡ ὀρθόδοξη χριστιανική Ἐκκλησία ποτέ δέν πορεύτηκε σέ πλαίσιο ἀνιστορικό, σέ ἐποχή ἀόριστη καί ἀνύπαρκτη. Φανερόντας λειτουργικά τήν ὑπέρβαση τοῦ χρόνου καί τήν πρόγνωση τοῦ «μέλλοντος αἰῶνος», δέν παύει νά προσεγγίζει σωστικά τόν ἄνθρωπο μέσα στίς συνθήκες καί τίς ἀνάγκες τῆς ἐποχῆς του. Τήν αὐθεντική αὐτή πρακτική τῆς Ἐκκλησίας συνέχισε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, διαλεγόμενος ἀδιάκοπα μέ τήν ἐποχή του, πασχίζοντας νά προσφέρει τόν ἀκαινοτόμητο λόγο τῆς ἀλήθειας τῆς Παράδοσης πάντα ζείδωρο καί οὐσιαστικά ἐπίκαιρο.

Ἡ ποιμαντική αὐτή ἐγρήγορη καταδείχθηκε ἐμφανέστατα στή σχέση τοῦ ἀειμνήστου Χριστοδούλου μέ τούς νέους. Στήν Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος τά τεκμήρια τῆς ἀγωνίας του γιά τούς νέους εἶναι πάμπολλα ἀλλά καί ἡ ἀρχιεπισκοπική διακονία δέν ὑπολείπεται. Δέν ἐπρόκειτο μόνο γιά τήν πρωτοβουλία τῶν δράσεων στό νεανικό ἔργο ἀλλά κυρίως γιά τήν προσωπική του στάση. Ὁ Χριστόδουλος φλεγόταν ἀπό τήν ἀσίγαστη ἐπιθυμία νά συναντήσει καί νά ἐπικοινωνήσει μέ τούς νέους, νά προσλάβει τά μηνύματά τους, νά κατασπῆσει τήν Ἐκκλησία κῶρο εὐμενοῦς ὑποδοχῆς τους. Ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία εἶναι ὁ κῶρος συνάντησης με τόν ζωντανό Θεό, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος φρόντισε νά ἄρει τίς προκαταλήψεις καί νοοτρο-

πίες πού ὡς ἐμπόδια δυσχεραίνουν αὐτή τή συνάντηση.

Ἡ ἔγνοια γιά τήν παρουσία τῶν νέων στήν Ἐκκλησία καί ἡ θαυμαστή ἀγάπη του στή θεία λατρεία τόν ὤθησαν νά θέσει πρῶτος τό θέμα τῆς λειτουργικῆς ἀναγέννησης, ἐγκαινιάζοντας ἕνα γόνιμο προβληματισμό γιά τή συνειδητή συμμετοχή ὄχι μόνο τῶν νέων ἀλλά καί ὄλων τῶν ἐκκλησιαζομένων στίς λατρευτικές συνάξεις. Ἡ εὐτακτική τέλεση τῶν ἀκολουθιῶν, ἡ λειτουργική κατάρτιση, τό ζήτημα τῆς κατανόησης τῆς λειτουργικῆς μας γλώσσας βρίσκονται ἀκόμη στή ποιμαντική βάση τῆς Ἐκκλησίας μας καί ξεκίνησαν ἀπό τήν προσπάθεια ἑνός ἐπισκόπου ὄχι νά νεωτερίσει ἀλλά νά συναισθανθεῖ τήν περίσταση τῶν καιρῶν καί νά διαβλέψει τήν ἀνάγκη τοῦ μέλλοντος.

Ἡ διορατικότητά του, ἐπίσης, γιά τόν τόπο μας τοῦ ἐπέβαλε νά μιλήσει τόσο ἔγκαιρα καί σχεδόν προφητικά γιά τήν ἀνάγκη «ἐπιστροφῆς» στίς ἀξίες καί τήν πολιτιστική μας παράδοση, στό ὀρθόδοξο ἦθος καί τά ἰδανικά τῶν Ἑλλήνων. Ἐχοντας πλέον, ὡς χώρα, πνευματικά χρεοκοπήσει, τόσοι πολλοί ὄψιμα πιά ἀναμνησκάζουν τά λόγια τοῦ Χριστοδούλου. Ἡ προβολή, βέβαια, τῆς ἐλληνικῆς αὐτοσυνειδησίας δέν τόν φυλάκισε στό ἐλλαδικό παρόν, δέν τόν ἐμπόδισε νά προβάλλει τήν οἰκουμενικότητα τῆς ἐλληνικῆς πρότασης καί τοῦ ὀρθόδοξου ἠθους. Γι' αὐτό καί ἐργάσθηκε γιά τό χριστιανικό μέλλον τῆς Εὐρώπης.

Παράλληλα, διαλέχθηκε μέ τό χριστιανικό κόσμο, καθιστώντας τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σημαντικό παράγοντα διαλόγου στίς διαχριστιανικές καί στίς διορθόδοξες ἐξελίξεις. Ἡ ἀναγνώριση καί τό κύρος του στό ἐξωτερικό πήγαζαν ἀκριβῶς ἀπό τή συνειδησή του ὅτι εἶναι Ἱεράρχης τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, τῆς οἰκουμενικότητας καί ὄχι ἀποκλειστικά μιᾶς τοπικῆς Ἐκκλησίας, μέ φοβικά σύνδρομα καί ἐπαρχιώτικο ἀπομονωτισμό. Ἐδραῖος στήν πίστη, παραδοσιακός στά οὐσιώδη, ἀνοιχτός στή σύγχρονη προβληματική, διαλεκτικός στίς προκλήσεις, οἰκουμενικός στό φρόνημα.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἀνίκη πλέον στήν ἱστορία. Οἱ καιροί μας καθιστοῦν τό παράδειγμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου ἐπίκαιρο καί καθοδηγητικό. Εἶναι περισσότερο παρά ἀναγκαῖο ὁ ἐκκλησιαστικός μας λόγος νά ἀγγίξει τήν ἀπτή πραγματικότητα, νά ἀφουγκραστεῖ τά αἰτήματα τῆς ἐποχῆς, νά διαλεχθεῖ ἐλευθερωτικά καί σωτήρια.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ
ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
ΒΟΛΟΥ

2

ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ
ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΩΝ

1η Ἀκολουθία:
7.00–8.30 τό βράδυ

2η Ἀκολουθία:
9.00–10.15 τό βράδυ

Ὁ ἀποχριστιανισμός καί ὁ σκονισ

Η παραβολή εἶναι θεμέλιο τοῦ χριστιανικοῦ τρόπου κατανόησης τοῦ κόσμου. Ἕλληθινά, οἱ περισσότεροι λαοί, ἀσκέτως θρησκείας καί κοινωνικῆς δομῆς, προσπάθησαν νά κατανοήσουν τήν πραγματικότητα καί τόν κόσμο μέ παραβολές καί ἱστορίες. Δυστυχῶς αὐτός ὁ τρόπος περιφρονεῖται ἀπό τά σύγχρονα ὀργανωμένα ἐκπαιδευτικά συστήματα ἀλλά δόξα τῷ Θεῷ τόν θυμοῦνται ἀκόμα ὀρισμένοι δάσκαλοι, ἐπιστήμονες καί δημιουργοί πού τόν κληρονόμησαν καί τόν καλλιέργησαν. Τό ἀπίστευτο εἶναι πώς συχνά οἱ ἀκρατές τῶν παραβολῶν, μικροί καί μεγάλοι, χάνουν (ἢ ἔχουν ἀνεπανόρθωτα χάσει) τήν ἰκανότητα νά τίς ἀκούν, νά τίς ἀπολαμβάνουν καί νά φωτίζονται.

Γιά νά μιλήσουμε γιά τήν ἀδυναμία τῆς ἑλληνικῆς παιδείας εἶναι καλύτερες οἱ παραβολές, ἀφοῦ ἀρκές καί ἰδέες ἔχουν τριφτεῖ καί χάσει τά χρώματά τους ἀπό τά κείλη τῶν φαρισαίων, ἡγετίσκων καί κενοδιδασκάλων. Μένει μόνο ἕνα γερό σκονί καθημερινῆς πράξης καί τρυφερότητας πολλῶν ἁληθινῶν δασκάλων, πού μπαλώνει μία σκονιένια γέφυρα γιά νά περάσουν κάποια παιδιά καί νέοι πάνω ἀπό τό κενό.

Ἡ χώρα τοῦ σκονισμένου καθρέφτη

Κάποτε, λέω, ἕνας ταξιδιώτης ἀποφάσισε νά κάνει ἕνα μακρινό ταξίδι. Προετοιμάστηκε μέ προσμονή, κοπίασε στόν δρόμο καί τέλος ἔφτασε στήν μακρινή χώρα πού εἶχε ποθήσει νά γνωρίσει.

Ὅμως ἀπογοιτεύτηκε. Ἡ εἴσοδος τῆς πρώτης πόλης πού ἐπισκέφτηκε ἔμοιαζε μέ τήν πόλη πού ὁ ἴδιος κατοικοῦσε. Περιπάτησε καί ἔφτασε στό κέντρο. Τά σπίτια, οἱ δρόμοι, οἱ ἀγορές ἔμοιαζαν μέ αὐτά πού ἔβλεπε καθημερινά. Κι ἀκόμα χειρότερα ἦταν τά ἴδια ἀλλά λίγο πιο κακοφτιαγμένα, λίγο πιο πρόχειρα.

Παιδεύονταν καί δέν καταλάβαινε τό γιατί τους. Γιατί ἔχταν τέτοιο σχῆμα οἱ σκεπές τῶν σπιτιῶν; Γιατί φοροῦσαν τέτοια παπούτσια οἱ ἄνθρωποι; Στόν τόπο του οἱ σκεπές παίρνταν μεγάλη κλίση γιά νά βοηθήσουν τό χιόνι νά γλιστρήσει ἀπό πάνω τους γρήγορα. Τά παπούτσια ἔχταν φαριδιές σόλες λόγῳ τῆς λάσπης. Ἐδῶ δέν ἔβλεπε χιόνι. Δέν πατοῦσε λάσπη. Μόνο σκόνη, ἀτέλειωτη σκόνη σάν νά τρίβονταν οἱ ἴδιοι οἱ ἄνθρωποι καί τά ἔργα τους.

Ταξίδεψα μέ τόσο κόπο καί προσμονή γιά νά μπῶ μέσα σέ ἕνα σκονισμένο καθρέφτη;

Εἶδε καί λίγους περιέργους ἀνθρώπους στά μαῦρα ντυμένους. Ὅρισμένοι ἔμοιαζαν πραγματικά διαφορετικοί. Διέκρινε σιγά-σιγά καί μέσ στό πλῆθος πρόσωπα πού τοῦ κάνανε ἐντύπωση, μέ ἰδιαίτερες συνήθειες καί πράξεις. Κάποτε καί ἀνεπαίσθητες τελετουργικές χειρονομίες. Προσπάθησε νά μάθει γι' αὐτούς μέ ὄλοι ὅσους ρώτησε κάναν προσπάθεια νά μιλήσουν τήν γλώσσα τοῦ ταξιδιώτη καί ἦταν ἀσυνάρτητοι. Ἐκεῖνος εἶχε κοπίασει νά μάθει τήν γλώσσα τοῦ τόπου πού θά ἐπισκέπτονταν μέ οἱ ντόπιοι ἀρνοῦνταν νά μιλήσουν τήν μητρική τους γλώσσα καί ὅταν μιλοῦσαν τήν δική του σκόνησταν σάν τυφλοί πάνω στά πράγματα πού προσπαθοῦσαν νά ἐξηγήσουν.

Ξεχώρισε καί ρώτησε ἐκείνους πού ἔχταν πρόσωπο ἰδιαίτερο ἀλλά δέν βοηθήθηκε. Ἄλλοι σιωποῦσαν, ἄλλοι μιλοῦσαν μία γλώσσα ἀγνωστη καί ξεχασμένη, ἄλλοι τοῦ εἶπαν ἀπλῶς νά τούς μιμηθεῖ καί θά βρεῖ ἀμέσως ἀπαντήσεις στίς ἐρωτήσεις του, ἄλλοι τοῦ πρότειναν νά ἐπαναλαμβάνει

μηχανικά λέξεις ἀκατανόητες καί χειρονομίες ἀφύσικες.

Ἐκεῖνος ἤθελε νά νιώσει μέ προηγουμένως χρειάζονταν νά καταλάβει. Νά καταλάβει τό γιατί. Δέν εἶχε ἄδικο. Ξένος σέ ξένη χώρα, φοβόταν κι ἄς μὴν τό παραδέχονταν.

Προχώρησε στήν ἐπόμενη πόλη καί συνάντησε τά ἴδια. Ὅμοιομορφα ἐπαναλαμβανόμενα σπίτια καί ἄνθρωποι. Ἄδειες χειρονομίες καί πράξεις. Ἄκόμα καί ἡ φύση φαινόταν κουραμένη καί βιασμένη νά μοιάσει στήν φύση τῆς πατρίδας ἀπό ὅπου εἶχε ἔρθει.

Ἄντι νά περπατῶ, θά τρέχω, σκέφτηκε.

Ἄρχισε λοιπόν νά τρέχει γρήγορα πρὸς τήν ἄλλη ἐξοδο τῆς πόλης. Ἐτσι πρόφτασε καί εἶδε ἀνθρώπους νά γκρεμίζουν βιαστικά τά σπίτια τους καί νά χίζουν ἄλλα πού νά μοιάζουν μέ αὐτά πού ἤξερε. Βγάζαν τά παλιά τους ροῦχα, τά πετοῦσαν σέ λάκους καί τά θάβανε. Φοροῦσαν τά ροῦχα τῆς πατρίδας τοῦ ταξιδιώτη καί κάναν καί τίς ἀνάλογες γκρεμάτσες, τά περπατήματα, τίς στάσεις καί τίς χειρονομίες πού ταίριαζαν μέ τά ροῦχα τους.

Ὅσοι εἶχαν τά πιο γερά καί μεγάλα σπίτια ἦταν πιο ἄτυχοι. Τό γκρέμισμα ἔπαιρνε κόπο καί χρόνο καί ἔτσι δέν προλάβαιναν νά χτίσουν νέο σπίτι. Φτιάχναν μονάχα μία πρόσοψη σάν διαφημιστική πινακίδα ἢ σκηνικό γιά νά φαίνεται ἀπό τό δρόμο.

Ἀπό πίσω τῆς παρέμεναν ἄστεγοι.

- Γιατί τό γκρεμίζεις; ρώτησε ἕναν κάτοικο τῆς χώρας πού ἀμήχανος προσπάθησε νά κρύψει πίσω του τήν ἀξίνα πού κρατοῦσε.

- Ἄ, καλημέρα ξένε. Γιά σένα τό κάνουμε γιά νά βλέπεις αὐτά πού σου ἀρέσουν.

- Μά ἐγῶ ἤθελα νά μάθω κάτι διαφορετικό. Πῶς ἦταν αὐτό πού γκρέμισες;

- Δέν ξέρω.

- Μά τώρα δά τό γκρέμισες.

- Δέν θυμᾶμαι.

- Μά ἐζησες μέσα του μέχρι πρὶν ἀπό λίγο. Δέν μπορεῖ νά μὴν τό θυμᾶσαι.

- Ναι, ἀλλά εἶχε ὑγρασία καί ἦταν σκοτεινό. Κάτι μέ ἐνοχλοῦσε ἀλλά δέν θυμᾶμαι καί τί μέ ἐνοχλοῦσε. Δέν μᾶς χωροῦσε. Ἦταν τοῦ πατέρα μου καί τοῦ παπποῦ μου. Πνιγόμενα.

- Πές μου τουλάχιστον πῶς ἦταν καί πῶς ζούσατε μέσα του.

Σιωπή. Τό βλέμμα τοῦ ἀνθρώπου λές καί καθάρισε. Ἰσιώσε τό κορμί του καί ἡ σκόνη ἔπεσε ἀπό πάνω του. Κοίταξε τά χαλάσματα.

- Δέν θυμᾶμαι, εἶπε σάν νά τό ἔλεγε στόν ἑαυτό του. Δέν τό εἶδα ποτέ μου ἀπό ἔξω. Δέν κατάλαβα ποτέ γιατί τό εἶχαν χτίσει ἔτσι.

- Κανείς δέν σου ἔμαθε τό λόγο;

- Κάτι μου εἶχαν πεῖ ἀλλά μέ τήν βιασύνη νά προλάβω νά τά γκρεμίσω καί νά ξαναχτίσω πρὶν ἔρθεις, τό ξεχάσα. Γιά σένα κάναμε ὄλον αὐτόν τόν κόπο, ξένε, εἶπε χαμογελώντας περιφάνος. Δέν εἶναι ὁμορφα;

Ρώτησε καί ἔδειξε μέ καμάρι γύρω του.

Ὁ ταξιδιώτης γύρισε τήν πλάτη του σιωπηλός καί ἐπέστρεψε στήν πατρίδα του.

Δυστυχῶς, μετά ἀπό αὐτό τό θλιβερό ταξίδι, ἔχασε τήν ἐλπίδα καί τόν ζῆλο του νά ταξιδέψει. Τώρα πιά ἀσφυκτιοῦσε καί στόν τόπο του ἀλλά δέν

μένος καθρέφτης

ΤΟΥ «ΧΡΥΣΗΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ»

πρόσμενε νά γνωρίσει ποτέ τίποτε διαφορετικό.

Καμιά φορά άναπολούσε αυτούς μέ τό ιδιαίτερο πρόσωπο. Αυτοί μοιάζαν νά ξέρουν τί κάνουν.

Τί κρίμα πού δέν είχαν καταφέρει νά τό εξηγήσουν.

Βάλτε στήν θέση του ταξιδιώτη Έναν ξένο επισκέπτη στήν χώρα μας και ή ιστορία προξενεί θλίψη.

Βάλτε στήν θέση του ταξιδιώτη Ένα παιδί και ή ιστορία προξενεί οδύνη. Τό παιδί ξαναγυρνά στήν πατρίδα του, τήν παιδική ήλικία, άπογοητευμένο άπό τούς παλιμπαιδισμούς και τήν σκονισμένη άπομίμηση παιδικότητας πού του προσφέρουν οί ενήλικες. Άρνεϊται νά μεγαλώσει, νά αναλάβει ευθύνες, νά δοκιμαστεί και νά κριθεί, νά φτιάξει φιλικές και συνεργατικές σχέσεις, νά παντρευτεί και νά δημιουργήσει οικογένεια, νά πονέσει και νά θυσιαστεί. Καθλώνεται πεισματάρικα στόν εϋθραυστο άτομισμό και τήν ψευδαίσθηση παντοδυναμίας του.

Βάλτε στήν θέση του ταξιδιώτη Έναν νέο και ή ιστορία μās κόβει τά γόνατα. Ό νέος γυρνά πίσω στό ένστοκτο και τήν βαρβαρότητα, άπογοητευμένος άπό τούς ενήλικες και τούς μεσήλικες πού νεάζουν και συνεχώς βρίσκουν δικαιολογίες γιά νά μίν αναλάβουν τς ευθύνες τών άποφάσεων και τών πράξεών τους. Κάνει κατάληψη στήν έφηβεία του και άρνεϊται νά βγει άπό μέσα της. Ό ένθουσιασμός του γίνεται όργη, ό ιδεαλισμός του πίκρα και κυνισμός, ή έρωτική φλόγα και ό ρομαντισμός γίνεται ήδονοθηρία και μελαγχολία.

Μαζί μέ τά ξερά καΐμε και τά κλωρά

Οί γεωργικές έργασίες και οί δουλειές μέ τά φυτά, τά δέντρα και τά ζωά είναι τό πιο στέρεο θεμέλιο γιά κάθε εκπαίδευση. Όσοι φρόντισαν κάποτε δέντρα ξέρουν πως χωρίς κλάδεμα πολλά δέντρα δέν προκόβουν, δέν δίνουν καρπούς και τελικά χαλάνε. Χρειάζεται τακτικό κλάδεμα και κάψιμο τών άρρωστων κλαριών και τών «λαίμαργων», τών άτομικων βλασταριών πού τραβούν ίσια προς τά πάνω χωρίς νά δίνουν καρπό, ρουφώντας άπληστα πολύτιμους χυμούς και καταστρέφοντας τό σχήμα τής κόμης του δέντρου πού δημιουργείται άπό όλα τά άλλα κλαδιά μαζί. Μετά τό κλάδεμα ακολουθεϊ τό κάψιμο τών άρρωστων κλαδιών γιά νά μίν προχωρήσουν οί μολύνσεις και στα ύγιη κλαδιά.

Κάθε ζωντανός όργανισμός θέλει κλάδεμα και ανανέωση. Όμα όμως δέν ξέρεις νά κλαδεύεις (μεγάλη τέχνη τό κλάδεμα και ό μάστοράς του, ό κλαδοϋχος είναι περιζήτητος) κόβεις και τά γερά και τά άρρωστα, και τά νεαρά και τά γέρικά, και τά λαιμαργα και τά καρποφόρα κλαδιά και ρημάζεις τό δέντρο. Όλλο νά κλαδεύεις κι άλλο νά άφήνεις κούτσουρα.

Δύο ξύλα σταυρωτά

Μαζί μέ τά κλαδέματα πού κάπκαν ήταν και δύο ξύλα ένωμένα σταυρωτά. Δέν ήξεραν τί ήταν και τά κάψανε στό σωρό.

Κρίμα γιατί είχαν έτοιμα μπουμπούκια και φυλλοφόρα μάτια, λίγο άκόμα και θά άνθιζε δέντρο του παραδείσου. ●

ΦΩΤ.: Κοντιάς Λήμνου, του Χριστου Α. Καζόλη.

ΚΑΤΑΝΥΚΤΙΚΟΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΙ

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ & ΑΛΜΥΡΟΥ

κ. ΙΓΝΑΤΙΟΣ

χοροστατεί στόν Έσπερινό και κηρύττει
τό θεϊο Λόγο στους κάτωθι Ναούς:

Κυριακή 6 Μαρτίου **Τυρινής**

Έσπερινός τής Συγνώμης
Έρως Ναός Αναλήψεως
του Χριστου Βόλου, 6:00 μ.μ.

Θέμα: «Συγχώρεση: ό καρπός τής αγάπης»

Κυριακή 13 Μαρτίου **Α' Νηστειών**

Έρως Ναός Ματαμορφώσεως του
Σωτήρος Βόλου, 6:00 μ.μ.

Θέμα: «Άνθρωπος: Η Κορωνίδα τής δημιουργίας»

Κυριακή 20 Μαρτίου **Β' Νηστειών**

Έρως Ναός Ευαγγελισμού τής
Θεοτόκου Ν. Ίωνίας, 6:00 μ.μ.

Θέμα: «Ήσυχία: Η μητέρα κάθε άρετής»

Κυριακή 27 Μαρτίου **Γ' Νηστειών**

Έρως Ναός Άγιων Κωνσταντίνου
και Έλένης Βόλου, 6:30 μ.μ.

Θέμα: «Μετάνοια: Η μεγάλη κατανόηση»

Κυριακή 3 Άπριλίου **Δ' Νηστειών**

Έρως Ναός
Άγιου Βασιλείου Βόλου, 6:30 μ.μ.

Θέμα: «Μία ευχή ένάντια στην χρεωκοπία»

Κυριακή 10 Άπριλίου **Ε' Νηστειών**

Έρως Ναός
Άγιου Νικολάου Βόλου, 6:30 μ.μ.

Θέμα: «Ό θάνατος πού οδηγεί στήν Άνάσταση»

Τό «Ἀμήν» στή Θεία Λατρεία καί ἡ συμμετοχή τῶν Πιστῶν

ΤΟΥ ΑΡΧΙΔΙΑΚΟΝΟΥ ΑΜΦΙΛΟΧΙΟΥ ΜΗΛΤΟΥ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΥ-ΘΕΟΛΟΓΟΥ

...πῶς ἐρεῖ τό ἀμήν ἐπί τῆ σῆ Εὐχαριστία; ἐπειδή τί λέγεις οὐκ οἶδε· σὺ μέν γάρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται.

(Α' Κορινθ. 14, 16-17)

Η σημασία πού δίνουμε στίς λέξεις, πολλές φορές, δηλώνει καί τό βαθύτερο νόημά τους. Ἔτσι οἱ χριστιανοί συνηθίζουμε νά λέμε «πνγαίνω στήν ἐκκλησία», ἐννοώντας ὅτι πνγαίνουμε στό Ναό γιά νά συμμετάσχουμε στή Θεία Λειτουργία. Μέ τόν τρόπο αὐτό ἐκφράζουμε μιά βαθειά ἀλήθεια, ταυτίζοντας πίν Ἐκκλησία μέ τόν Ἱερό Ναό καί τή Θεία Λειτουργία. Πράγματι, ἡ Ἐκκλησία φανερόνεται, συγκροτεῖται, πραγματώνεται μέ τή Σύναξη, τή συγκέντρωση τῶν πιστῶν σ' ἕνα συγκεκριμένο τόπο, τό Ναό, γιά τήν τέλεση τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, τό ὁποῖο μυστήριό ἐπίσης στήν πατερική παράδοση ὀνομάζεται Σύναξη. Κατά τήν περιεκτική ἔκφραση τοῦ ἁγ. Νικολάου Καβάσιλα ἡ Ἐκκλησία «σημαίνεται ἐν τοῖς μυστηρίοις»¹. Ὅταν πνγαίνουμε στήν ἐκκλησία, δέν εἴμαστε θρησκοεύμενα ἄτομα ἀλλά ὁ συναγμένος ἐν Χριστῷ νέος λαός τοῦ Θεοῦ. Ὅπως γράφει ὁ π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν: «ὅταν λέω ὅτι πνγαίνω στήν ἐκκλησία, σημαίνει ὅτι πνγαίνω στή Σύναξη τῶν πιστῶν, ἔτσι ὥστε μαζί μ' αὐτούς νά συσπίσω πίν Ἐκκλησία, γιά νά εἶμαι αὐτό πού ἔγινα κατά τήν ἡμέρα τοῦ Βαπτίσματός μου-μέλος τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ»².

Ἡ ταύτιση τῶν ὄρων σύναξη καί Λειτουργία δείχνει ἀκριβῶς ὅτι ἡ Θεία Λατρεία, δηλαδή ἡ κοινή προσευχή τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι συλλογική: ἔργο τοῦ λαοῦ=Λειτουργία. Μέ ἄλλα λόγια, εἶναι συλλειτουργία καί συνιερουργία κλήρου καί λαοῦ. «Ἡ σχέση ἀνάμεσα στόν ἱερούργό καί στόν λαό ἐκφράζεται ἀκόμη καλύτερα στίς εὐχές τῆς Εὐχαριστίας, πού ὄλες, δίχως ἐξαίρεση, δομοῦνται ὡς διάλογοι. Κάθε εὐχή «ἐπισφραγίζεται» ἀπό τή σύναξη μέ μιά ἀπό τίς σημαντικότερες λέξεις τῆς χριστιανικῆς λατρείας, τό «ἀμήν», συνδέοντας ἔτσι σέ ἕνα ὀργανικό ὄλο τόν λειτουργό καί τόν λαό τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου προῖσταται.»³ Στήν ἱστορία καί τή σημασία αὐτῆς τῆς σημαντικῆς λέξης, τοῦ «Ἀμήν», εἶναι ἀφιερωμένες οἱ ἐπόμενες γραμμές, μέ ἀφετηρία τά λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου στούς Κορινθίους.

«Πῶς ἐρεῖ τό «ἀμήν» ἐπί τῆ σῆ Εὐχαριστία; ἐπειδή τί λέγεις οὐκ οἶδε· σὺ μέν γάρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται». Ὁ ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος, στό χωρίο αὐτό, ἀπευθύνεται στούς Κορινθίους καί τοῦς ρωτᾷ: «Πῶς ὁ ἀκροατής μιᾶς προσευχῆς θά πεί τό «ἀμήν» ἐφόσον δέν κατάλαβε ὅσα λέγει ἡ εὐχή;» Ὅμως τί ἀκριβῶς συνέβαινε; Στά χρόνια τοῦ Ἀποστόλου εἶχε παρουσιαθεῖ στήν Κόρινθο τό ἐξῆς φαινόμενο: αὐτός πού εἶχε τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, νά ἀπαγγέλλει τήν εὐχαριστήριο εὐχή στή λατρεία σέ κάποιο ἀκατανόητο γλωσσικό ἰδίωμα, τονίζοντας τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας ἔναντι ἄλλων χαρισμάτων. Γιά τό στίχο αὐτό

γράφει σχετικά σ' ἕνα ἄρθρο του μέ τίτλο «Πᾶς ὁ λαός ἐπισφράγιζε διά τοῦ Ἀμήν» ὁ ἀειμνηστος καθηγητής Παναγιώτης Τρεμπέλας: «Θέλεις βέβαια καί προτιμᾶς σὺ τό χάρισμα τῶν γλωσσῶν. Ἀλλ' ἐάν ἡ γλωσσο μέ πίν ὁποῖαν κατά πίν λατρείαν εὐχαριστεῖς τόν Θεόν, εἶναι ἄγνωστος καί ἀκατανόητος εἰς τοῦς συμπαρισταμένους πιστούς, πῶς καθένas ἀπό τοῦς ἀδελφούς σου αὐτούς, πού σέ ἀκοῦν, «ἐρεῖ τό Ἀμήν ἐπί τῆ σῆ Εὐχαριστία;»⁴ Ἡ μαρτυρία αὐτή τοῦ Ἀποστόλου εἶναι πολύ σημαντική πληροφορία γιά τήν ἱστορία τῆς Λειτουργίας καί τῆ λατρευτικῆς ζωῆ τῶν πρώτων χριστιανῶν. Ὅπως σημειώνει ὁ καθηγητής Γεώργιος Φίλιππος: «Ἡ σκέψη τοῦ Ἀποστόλου Παύλου εἶναι ἐνδεικτική τοῦ γεγονότος ὅτι τό «ἀμήν» (ἡ ἐπισφράγιση τῆς προσευχῆς τοῦ προεστῶτος) λέγεται ἀπό τοῦς παρισταμένους πιστούς μέ δεδομένη πίν κατανόηση τῆς εὐχῆς.»⁵

Ἡ λέξη «ἀμήν» εἶναι ἑβραϊκή καί σημαίνει «πραγματικά, ἄς γίνει». Ἀπαντᾶται δέ συχνότατα τόσο στήν Παλαιά, ὅσο καί στήν Καινή Διαθήκη. Ὁ Κύριός μας στήν ἀρχή πολλῶν λόγων του ξεκινᾷ μέ τή φράση «ἀμήν, ἀμήν λέγω ὑμῖν»⁶, πού σημαίνει «ἀληθινά σᾶς λέγω» ἢ «σᾶς διαβεβαιῶ». Ἐκτός ἀπό τοῦς εὐαγγελιστές, ἡ λέξη «ἀμήν» ἀναφέρεται ἀρκετές φορές στίς ἐπιστολές τοῦ Ἀποστόλου Παύλου, ὅπως εἶδαμε ἤδη ἕνα παράδειγμα, ἀλλά καί στήν Ἀποκάλυψη⁷.

Ἔτσι, λοιπόν, ἐξαρκῆς χρησιμοποιήθηκε στή λατρεία τῆς Ἐκκλησίας τό «ἀμήν», καί μάλιστα ὄχι μόνο ὡς ἀπάντηση ἀλλά καί ὡς ἐπιβεβαίωση καί ἐπικύρωση τοῦ λαοῦ στίς εὐχές τοῦ προεστῶτος τῆς Συνάξεως. Οἱ μαρτυρίες γιά τή χρήση τοῦ «ἀμήν» στούς πρώτους αἰῶνες εἶναι ἀρκετές.

Μία ἀπό τίς ἀρχαιότερες μαρτυρίες τοῦ «Ἀμήν» στή λατρεία βρίσκεται στήν ἐπιστολή τοῦ Κλήμεντος Ρώμης (τέλη 1ου αἰῶνος). Ὁ Ἅγιος Ἰουστίνος ὁ φιλόσοφος καί Μάρτυς (165) στήν Α' Ἀπολογία του περιγράφει τόν τρόπο τέλεσης τῆς θείας Εὐχαριστίας. Στό διάγραμμα αὐτό ἀναφέρει καί τά ἐξῆς: «καί ὁ προεστῶς εὐχᾶς ὁμοίως καί εὐχαριστίας, ὅση δύναμις αὐτῷ, ἀναπέμπει καί ὁ λαός ἐπευφημεῖ λέγων τό ἀμήν» καί ἄλλο σημείο καταγράφει ὅτι «πᾶς ὁ λαός ἐπευφημεῖ λέγων τό ἀμήν»⁸. «Ἡ ἐπισφράγιση τῶν εὐχῶν ἀπό τό λαό μέ τό «Ἀμήν», τό ὁποῖο ἀπό πολύ νωρίς εἰσάγεται στή χριστιανική λατρεία,⁹ εἶναι ἡ πράξη τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας πού, σημειωτέον, δεικνύει καί πίν εἰς ἐπίσκοον τῶν πιστῶν ἀνάγνωση τῶν εὐχῶν. Ἐπίσης παρόμοια μαρτυρία ἔχουμε ἀπό τόν Ἅγιο Διονύσιο Ἀλεξανδρείας τόν τρίτο αἰῶνα¹⁰. Ἐπιπλέον, στό σημαντικό πρωτοχριστιανικό κείμενο τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν (τέλη 4ου αἰῶνα), κατά πίν παράθεση τῆς Λειτουργίας ὑπάρχει ἡ φράση «καί πᾶς ὁ λαός λεγέτω

Ἄμην»¹¹ Ἀντίστοιχες πληροφορίες γιά τήν ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ μέ τό Ἄμην συναντοῦμε στόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Χρυσόστομο, καθώς καί στόν ἅγιον Αὐγουστίνον¹², ἐνῶ ὁ Ἅγιος Κύριλλος Ἀλεξανδρείας «τονίζει τή μεγάλη σημασία τοῦ «ἄμην» ὡς ἀπάντησιν τοῦ λαοῦ στήν προσευχή τοῦ ἱερέως καί ὡς ἀλληλοσυμπληρώσεως κληρικῶν καί λαϊκῶν στή Θεία Λατρεία».¹³

Ἐπίσης ἡ 137η Νεαρά τοῦ Ἰουστινιανοῦ (26ης Μαρτίου τοῦ ἔτους 565 μ.Χ.) ὀρίζει σαφέστατα ὅτι τά Ἄμην τῆς ἀναφορᾶς πρέπει νά λέγει ὁ λαός, σπριζόμενη στήν προτροπή τοῦ ἁγίου ἀποστόλου Παύλου πού προαναφέραμε.¹⁴ Ὁ δέ ἅγιος Ἰερώνυμος (4ος αἰ.) παραβάλλει τίς ἀπκλήσεις τοῦ «ἄμην» μέ οὐράνιες βροντές.¹⁵

Ἡ Θεία Λειτουργία ἀρχίζει μέ τή δοξολογική ἀναφορά στήν ἁγία Τριάδα, καί στή συνέχεια ὅλες οἱ ἐκφωνήσεις τοῦ ἱερέα καταλήγουν στήν ἀναφορά στόν Τριαδικό μας Θεό (τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος). Αὐτή τή δοξολογία «ἀποδέχεται δέ καί ἐπικροτεῖ καί προσοικειοῦται τό ὅλον ἐκκλησίασμα διά τοῦ «ἄμην», τό ὁποῖον ὅλα μαζί τά στόματα ἐκφωνοῦσιν»¹⁶ Ἄραγε, διερωτῶταν ὁ μακαριστός καθηγητής Τρεμπέλας, ὅταν τό «ἄμην» ἐξέρχεται ἀπό τά χεῖλη ὄλων μέ πλήρη ἐπίγνωσιν καί μέ εὐγνωμοσύνη στό Θεό, δέν ἐφαρμόζεται στήν πράξιν αὐτό πού λέει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος «ἴνα ὁμοθυμαδόν ἐν ἐνί στόματι δοξάζετε τόν Θεόν καί Πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ»¹⁷; Πράγματι, αὐτό συνέβαινε στούς πρώτους αἰῶνες τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἐξέφραζε τή ψυχική ἀλληλοπερικύρηνσιν καί συναλληλία, τή συνεργασία καί συνειρουργία κλήρου καί λαοῦ κατά τή τέλεσιν τῆς θείας λατρείας. Αὐτή ἡ ἁρμονία καί ἐνόπια μέ τρανό τρόπο φαίνεται καί σέ δύο ἄλλα στοιχεῖα: πρῶτον στή χρῆσιν τοῦ ἀ πληθυντικοῦ προσώπου σ' ὅλες τίς εὐχές καί δεύτερον στόν καθαρά διαλογικό τρόπο «μέ τόν ὁποῖο», ὅπως σχολιάζει ὁ καθηγητής π. Δημήτριος Τζέρπος «ἐκφέρονται ὅλες οἱ ἀρχαῖες εὐχαριστιακές ἀναφορές καί ὁ ὁποῖος κορυφώνεται μέ τό ἐπιβεβαιωτικό Ἄμην τοῦ λαοῦ, πού χαρακτηρίζεται ὡς λέξη κλειδί γιά τήν κατανόησιν τοῦ κοινοτικοῦ χαρακτῆρα τῆς χριστιανικῆς λατρείας, ἀφοῦ μέ τόν τρόπο αὐτό ἡ γενική ἱερωςσύνη τῶν λαϊκῶν ἀποδεικνύεται ἔμπρακτα ὡς τό ἱερατικόν πλήρωμα τοῦ ἐπισκόπου, κατά τήν ἔκφρασιν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου»¹⁸.

Στό σημεῖο αὐτό πρέπει νά ὑπογραμμισθεῖ ὅτι ἡ ἀπό κοινοῦ ἐκφορά τοῦ «ἄμην» συνδέεται ἄρρηκτα μέ τήν εἰς ἐπίσκοπον τοῦ λαοῦ ἀνάγνωσιν τῶν ἱερατικῶν εὐχῶν. Εἰδικότερα γιά τό μέρος τῆς Λειτουργίας πού λέγεται ἀναφορά καί εἶναι ἡ καρδιά τῆς εὐχαριστίας, ἀφοῦ τότε γίνεται ἡ μεταβολή τῶν Τιμίων Δώρων σέ Σῶμα καί Αἷμα Χριστοῦ, εἶναι λογικό ὅτι ἐφόσον ὁ λαός ἄκουγε τήν εὐχή, ἀπαντοῦσε μέ τό «ἄμην». Μέχρι τόν 5ο αἰῶνα, σύμφωνα μέ τούς μελετητές¹⁹, οἱ πιστοί ἄκουγαν τίς εὐχές ὅμως ἀργότερα «ὅλες οἱ εὐχές ἤδη ἀπό τόν 6ο αἰῶνα ἐλέγοντο χαμηλοφώνως»²⁰. Ἐντούτοις «σέ ἀρχαιότερη ἐποχή εἶναι σαφές ὅτι ἡ ἀναφορά λεγόταν εἰς ἐπίσκοπον πάντων. Ὁ Θεόδωρος Μοψουεστίας σημειώνει ὅτι ὅλοι οἱ πιστοί προσεύχονται μαζί μέ τόν ἱερέα καί μέσῳ τοῦ ἱερέα, ὁ ὁποῖος χαρακτηρίζεται μάλιστα ὡς ἡ γλῶσσα τῆς Συνάξεως, γεγονός πού σημαίνει ὅτι μποροῦν ὅλοι νά ἀκούουν τά λόγια του»²¹. Ἐξάλλου καί ὁ μέγας λειτουργιολόγος Ἰωάννης Φουντούλης στήν κριτική ἐκδοσιν τῶν Θείων Λειτουργιῶν τῶν Ἄμην τοῦ καθγιασμοῦ τῶν τοποθετῶν στό στόμα τοῦ λαοῦ²². Προοδευτικά ὅμως ἀπό τόν 6ο αἰῶνα καί γιά διάφορους λόγους²³ ἐπικρατεῖ ἡ χαμηλόφωνη ἢ μουσική ἀνάγνωσιν τῶν εὐχῶν τῆς Θ. Λειτουργίας καί συγκρόνησιν παραπρεῖται καί «ἡ ὑποκατάστασιν τῆς ψαλμωδίας τοῦ λαοῦ μέ τούς χορούς τῶν ψαλτῶν»²⁴. Ἔτσι βαθμιαία ἐγκαταλείπεται ἡ ἀπό τούς πιστούς ἀπαγγελία τοῦ Ἄμην. Ἀπό τή μιά πλευρά διότι τό ρόλο τοῦ λαοῦ ἀναλαμβάνει ὁ ψάλτης ἢ χορός τῶν ψαλτῶν, μέ ἀποτέλεσμα τόσο τό Ἄμην ὅσο καί τό Κύριε ἐλέησον, ὡς ἐπισφράγισμα τῶν ἐκφωνήσεων, νά τό λένε οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, δηλαδή οἱ ψάλτες. Καί ἀπό τήν ἄλλη πλευρά, διότι στό σημεῖο τοῦ καθγιασμοῦ τῶν Τιμίων δώρων οἱ πιστοί δέν ἀκούν καθόλου τά λόγια τοῦ ἱεουργοῦ καί κατά συνέπεια δέν λέγουν ἐπικυρωτικά τό Ἄμην.

Βέβαια ἡ ἐπίγνωσιν ὅτι τό «ἄμην» ἀνήκει στό λαό διασώζεται καί στούς ἐπόμενους αἰῶνες. Τόν 14ο αἰῶνα ἀκόμη, ὁ ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας στήν Ἑρμηνεία τῆς Θείας Λειτουργίας γράφει: «Οἱ πιστοί πάντες τό Ἄμην ἐπιλέγουσι καί τοῦτο τό ῥῆμα βοήσαντες οἰκειοῦνται πάσας τὰς ἐκεῖνου (τοῦ ἱερέως) φωνάς»²⁵. Σχολιάζοντας αὐτό τό ἀπόσπασμα ὁ μακαριστός Μητροπολίτης Κοζάνης Διονύσιος Ψαριανός γράφει: «ὅλοι οἱ πιστοί στήν ἐκφώνησιν τοῦ ἱερέα ἀποκρίνονται τό Ἄμην κι αὐτό θέλει νά πεί πῶς ἔτσι δέχονται καί κάνουν δικό τους ὅ,τι λέει ὁ ἱερέας»²⁶ Ἐδῶ ἀκριβῶς φαίνε-

ται ὅτι ἡ λειτουργία εἶναι κοινό ἔργο τοῦ κλήρου καί τοῦ λαοῦ. Ὁ λαός συμμετέχει μέ τήν παρουσία του, τήν ψαλμωδία καί μέ τό Ἄμην, τό ὁποῖο σύμφωνα μέ τόν Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη «ἀποτελεῖ ἱερό δικαίωμα τῶν λαϊκῶν»²⁷.

Γιά τήν ἱστορία καί τή θεολογική σημασία τοῦ Ἄμην θά μποροῦσε νά γραφεῖ πολυσέλιδο μελέτημα. Ἡ παραπάνω ἀκροθιγῆς σταχυολόγησιν τῆς ἱστορικῆς διαδρομῆς τοῦ «Ἄμην» στή χριστιανική λατρεία κατέδειξε ὅ,τι ἀκριβῶς τονίσθηκε στήν ἀρχή: ὅτι ἡ Θεία Λειτουργία εἶναι πρωτίτως ἡ Σύναξις τῶν πιστῶν γιά νά συγκροτήσουν τήν Ἐκκλησία, νά γίνουν «Σῶμα Χριστοῦ» καί νά προγευθοῦν τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Δυστυχῶς αὐτό τό συλλογικό πνεῦμα ἔχει καθεῖ ὡς τίς μέρες μας ἐντελῶς καί πολλοί χριστιανοί ἀκόμη θεωροῦν καί βιώνουν τόν ἐκκλησιασμό τους ὡς ἀτομική ὑπόθεσιν καί ὄχι ὡς κοινωνία μέ τούς ἀδελφούς.

Ὡστόσο, ἡ ἐπαναφορά τῆς ἀπαγγελίας τοῦ Ἄμην ἀπό τούς πιστούς, κατά τόν καθγιασμό τῶν Τιμίων Δώρων, μαζί μέ τήν ἀπό κοινοῦ ψαλμωδία καί τήν ἀκρόασιν τῶν εὐχῶν εἶναι βέβαιο ὅτι συμβάλλει στήν οὐσιαστική συμμετοχή τῶν πιστῶν στή Λειτουργία. Στή συνειδητοποίηση ὅτι, ὅπως γράφει ὁ π. Ἀλέξανδρος Σμέμαν, «ἡ ἐκκλησιαστική σύναξις σφραγίζει μέ τό «ἄμην» κάθε εὐχή πού προφέρει ὁ λειτουργός ἐκφράζοντας ἔτσι τή δική τῆς ὀργανική, ὑπεύθυνη καί συνειδητή συμμετοχή σέ κάθε ἱερή πράξιν τῆς Ἐκκλησίας. «Γι' αὐτό πού εἶσαι λέγε Ἄμην» γράφει ὁ ἱερός Αὐγουστίνος, «καί ἔτσι σφραγίζε το μέ τήν ἀπάντησίν σου». Ὅταν ἀκούς, Σῶμα Χριστοῦ, νά ἀπαντᾷς Ἄμην. Γίνε μέλος τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, πού πραγματώνεται μέ τό δικό σου Ἄμην... Ἐκπλήρωσε αὐτό πού εἶσαι»²⁸ ●

ΦΩΤ.: Παναγία Μακρινή, Καλλιθέα Σάμου, τοῦ Κώστα Βέργα.

1. Νικ. Καβάσιλα, Ἑρμηνεία εἰς τήν Θ. Λειτουργίαν κεφ. ΛΗ', 6, Migne PG τλ. 150 452-3.
2. π. Ἀλέξ. Σμέμαν, Εὐχαριστία, Ἀθήνα 2000, σ. 34.
3. ὅ.π.π. σ. 26.
4. Παναγ. Τρεμπέλας, «Πᾶς ὁ λαός ἐπεσφράγιζε διά τοῦ Ἄμην», Ὁ Σωτήρ, 2, 1961 σ. 147.
5. Γεωργ. Φίλια, Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως τῶν εὐχῶν στή Λατρεία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, Ἀθήνα 1997, σ.33.
6. Ἰωάνν. 16, 23 κ.ἄ.
7. Βλ. ἀναλυτικά, «ἄμην» στή ΘΗΕ, τ.2, σ. 351-352.
8. ΒΕΠΕΣ 3, 1995, σ. 197(12-18).
9. Γ. Φίλια, Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως..., ὅ.π. σ. 35, ὅπου καί περισσότερη βιβλιογραφία.
10. «συνεπιφθεγξάμενον τό ἄμην»(ΒΕΠΕΣ 20, 1959 σ. 16) βλ. ὅ.π. σ. 38-39.
11. ΒΕΠΕΣ 2, 1955, σ. 154, βλ. ὅ.π. σ. 43 καί ΘΗΕ ὅ.π.π. σ. 352.
12. Φίλιας, ὅ.π. π. 44-45, ὅπου καί οἱ πηγές.
13. ὅ.π. π. σ. 46, βλ. σχετική ὑποσημείωσιν.
14. Π. Τρεμπέλας, ὅ.π.π. σ. 438, τοῦ ἴδιου, Αἱ τρεῖς Λειτουργίαι κατά τούς ἐν Ἀθήναις κώδικας, σελ. 101 καί Γ. Φίλια, Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως... σ. 54 καί 55.
15. Π. Τρεμπέλας, «Πᾶς ὁ λαός...», σ. 438.
16. Π. Τρεμπέλας, «Ὁμοθυμαδόν καί ἐν ἐνί στόματι» Ὁ Σωτήρ, 1962, σ. 37. Βλ. ἐπίσης Κων. Καλλινίκου, Ὁ χριστιανικός Ναός καί τά τελούμενα ἐν αὐτῷ, σ. 340 κ. ἐξ.
17. Ρωμ. 16, 5.
18. π. Δημητρίου Τζέρπου, Λειτουργική ἀναγέννησιν, Δοκίμια λειτουργικῆς ἀγωγῆς κλήρου καί λαοῦ, ἐκδ. Τήνος, Ἀθήνα 2001 σ. 46-47.
19. Βλ. π. Δ. Τζέρπου ὅ.π. π. σ. 48.
20. π. Θεοδώρου Κουμαριανοῦ, «Ἡ Θεία Λειτουργία κατά τήν Παράδοσιν τοῦ Πατριαρχείου τῆς Κων/πόλεως», Σημειώσεις πανεπιστημιακῶν παραδόσεων ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 2001-2002, σελ. 123.
21. ὅ.π. π. σελ. 124.
22. Ἰωάννου Φουντούλη, Κείμενα Λειτουργικῆς τ. Γ', Θεία Λειτουργία, σελ. 269, βλ. Σμέμαν ὅ.π.π. σ. 264.
23. Βλ. Γ. Φίλια, Ὁ τρόπος ἀναγνώσεως..., σ. 47-52.
24. Βλ. π. Δ. Τζέρπου ὅ.π. π., σ. 48, σημ. 26.
25. Ν. Καβάσιλας, Ἑρμηνεία, κεφ. ΙΕ'.
26. Μητροπ. Κοζάνης Διονυσίου Ψαριανοῦ, Ἡ Θεία Λειτουργία, ἐκδ. Ἀπ. Διακονία σ. 16.
27. Μητροπολίτη Περγάμου Ἰωάννη Ζηζιούλα, Εὐχαριστίας Ἐξεμπλᾶριον, Ἀθήνα 2006, σ. 207 σημ. 47λ
28. π. Ἀλέξ. Σμέμαν, Εὐχαριστία σ. 69λ.

ΠΑΙΔΗΣΕΙΣ...

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΩΝ ΙΕΡΕΩΝ

Όπως κάθε χρόνο, πραγματοποιήθηκε και φέτος πρωτοχρονιάτικη εκδήλωση αφιερωμένη στα παιδιά των Κληρικών, των Ίεροψαλτών και των υπαλλήλων της Ίερᾶς Μητροπόλεώς μας, πὴν Κυριακὴ 2 Ἰανουαρίου 2011 στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο Θεσσαλίας. Κατὰ τὴ διάρκειά της ὁ Μητροπολίτης μας εὐλόγησε τὴ Βασιλόπιττα καὶ ἀπύθυνε σύντομο πατρικὸ λόγο, τονίζοντας ὅτι ἡ χαρὰ εἶναι συυφασμένη μὲ τὴν ιδιότητα τοῦ Χριστιανοῦ καὶ μπορούμε νὰ τὴν βιώνουμε, παρά τίς δυσκολίες καὶ τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς. Στὴ συνέχεια ὁ παιδαγωγός-ἀγνηγῆτής Δρ κ. Στέλιος Πελασγός παρουσίασε, μὲ τὴ συνοδεία μουσικῆς, ὡς δρώμενο ἐπίκαιρο παραμῦθι τοῦ φιλολόγου Κώστα Γανωπῆ, μὲ τὴ συμμετοχὴ τῶν παιδιῶν τοῦ Δημοτικοῦ. Τὴν ἐκδήλωση ἐπισφράγισε ἡ διανομὴ δώρων σὲ κάθε παιδί καὶ ἡ παράθεση δεξιώσης.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΝΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

Μία ὁμάδα στελεχῶν τοῦ νεανικοῦ ἔργου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ταμπουρίων Πειραιῶς πραγματοποίησε τριήμερη ἐκδρομὴ στὴν περιοχὴ μας ἀπὸ 2 ἕως 4 Ἰανουαρίου 2011. Μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Ἀρχιμ. π. Πολύκαρπο Μπόγγρη, προϊστάμενο τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, οἱ 40 περίπου νέοι ἐπισκέφθηκαν ἀξιοθέατα, ἐνορίες καὶ Ἱερές Μονές τῆς Ίερᾶς μας Μητροπόλεως, στὸ Πήλιο καὶ τὴν εὐρύτερη περιοχὴ. Τὴ Δευτέρα τὸ βράδυ συναντήθηκαν μὲ τὸν Σεβ. Μητροπολίτη μας, ὁ ὁποῖος ἐξέφρασε τὴν ιδιαίτερη χαρὰ του διότι καὶ ὁ ἴδιος εἶχε ὑπηρετήσει ὡς διάκονος στὸν Ἱερό Ναὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Πειραιῶς. Στὴ συνέχεια μίλησε καταλλήλως στοὺς ἐκδρομεῖς τονίζοντας τὴ σημασία τοῦ νεανικοῦ ἔργου στοὺς κρίσιμους καιροὺς μας. Μετὰ τὴ συνάντηση, οἱ νέοι συμμετείχαν στὴν ἐκδήλωση τοῦ Συνδέσμου Νέων τῆς Ίερᾶς μας Μητροπόλεως ψάλλοντας τὰ Πρωτοχρονιάτικα κάλαντα.

ΕΝΑΡΞΗ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ἡ τοπικὴ μας Ἐκκλησία μὲ γνώμονα τὴν ἐμβάθυνση καὶ κατανόηση τῆς λειτουργικῆς γλώσσας, δηλαδή τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐνεργότερη καὶ ἐνσυνείδητη συμμετοχὴ τῶν πιστῶν μας καὶ δὴ τῶν νέων στὴ Θεία Λατρεία, ξεκίνησε τὴ λειτουργία τοῦ Φροντιστηρίου Λειτουργικῆς Γλώσσας. Ἡ ἐναρξὴ πραγματοποιήθηκε τὴ Δευτέρα 17 Ἰανουαρίου, στὸν Ἱερό Ναὸ Ἁγίων Θεοδώρων, μὲ τὴν ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ, πού τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, ὁ ὁποῖος στὸ χαιρετισμὸ του εὐχαρίστησε γιὰ τὴ συμμετοχὴ καὶ ἐξήγησε τοὺς λόγους πού ὤθησαν στὴ νέα αὐτὴ πρωτοβουλία. Ἀκολουθῶς ἡ διδάσκουσα ἀδελφὴ Λαυρεντία, φιλόλογος, ἔκανε σύντομη εἰσαγωγὴ στὸ ἀντικείμενο τῶν ἐβδομαδιαίων συναντήσεων, πού εἶναι ἡ Θεία Λειτουργία τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τὰ μαθήματα εἶναι δωρεάν καὶ φιλοξενοῦνται στὸν Ἱ. Ναὸ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων, κάθε Δευτέρα στὶς 8 τὸ βράδυ.

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΓΙΑ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΝΕΟΥΣ

Ἐορταστικὴ ἐκδήλωση αφιερωμένη στοὺς φοιτητὲς καὶ τοὺς ἐργαζόμενους νέους τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας, διοργάνωσε ὁ Σύνδεσμος Νέων τῆς Ίερᾶς μας Μητροπόλεως, στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο τὸ βράδυ τῆς Δευτέρας 3 Ἰανουαρίου. Στὴ βραδιά, πού διοργανώνεται κάθε χρόνο, συμμετείχαν φοιτητὲς τῆς περιοχῆς μας, μέλη τῶν μεταλυκειακῶν ἐνοριακῶν συνάξεων, καθὼς καὶ νέοι ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, τὴν Θεσσαλονίκη, τὸν Πειραιᾶ καὶ τὴν Ξάνθη. Ὁ Ποιμενάρχης μας κ. Ἰγνάτιος εὐλόγησε τὴν Βασιλόπιττα τοῦ Συνδέσμου Νέων καὶ μίλησε πρὸς τοὺς νέους γιὰ τὸ κρῆος τοῦ χριστιανοῦ σήμερα. Ἀναφέρθηκε στὸν Ἅγιο Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, ὁ ὁποῖος προσφωνοῦσε τοὺς ἀνθρώπους μὲ τὸν χαιρετισμὸ Χριστὸς Ἀνέστη Χαρὰ μου καὶ τὸν ἀντιδιέστειλε μὲ τὴν κατάσταση τῶν ἡμερῶν μας καὶ τὴν νοοτροπία πού ὑποδεικνύει τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς, ὅτι ὁ διπλάνος μας εἶναι ἡ κόλασή μας. Στὴ συνέχεια τὸ χορευτικὸ τμήμα τοῦ Συνδέσμου παρουσίασε παραδοσιακοὺς χορούς καὶ ἀκολούθησε πλούσιο καλλιτεχνικὸ πρόγραμμα μὲ παραδοσιακὴ μουσικὴ καὶ τραγούδια.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΕΙΩΝ

Με λαμπρότητα εορτάστηκε στο Βόλο ή μεγάλη Δεσποτική Έορτή τών Θεοφανείων, με επίκεντρο τόν Μητροπολιτικό Ίερό Ναό Ἀγίου Νικολάου. Τήν παραμονή τῆς εορτῆς τελέσθηκε ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός εἰδικῶς στόν Μητροπολιτικό Ναό, προεξάρχοντος τοῦ Μητροπολίτου μας, ἐνῶ τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. π. Πάμφιλος Κοιλιάς, Ἱεροκέρυξ τῆς Ἱ. Μητροπόλεως. Τό πρωί τῆς εορτῆς τελέσθηκε πανηγυρική Θεία Λειτουργία καί ἀμέσως μετά ἡ ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ σ' ὄλους τούς Ἱ. Ναούς. Ὁ Σεβασμιώτατος ἱερούργησε καί τέλεσε τόν Μέγα Ἀγιασμό στόν Ἱ. Ν. Ἀγ. Νικολάου Βόλου, ἀπ' ὅπου ἐκίνησε πομπή πρός τήν παραλία τοῦ Βόλου, ὅπου ὁ Ποιμενάρχης μας, ὁ ἱερός Κληρικός καί οἱ Ἀρχές τῆς πόλης, ἐπιβίβασθηκαν σέ εἰδικά διαμορφωμένο σκάφος, γιά τήν κατάδυση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Ἀπευθυνόμενος στό πλῆθος τῶν πιστῶν ὁ Ποιμενάρχης μας τόνισε ὅτι «χρειάζεται ὄλοι μας νά ἀποκτήσουμε πνεῦμα σοφίας καί δυνάμεως προκειμένου νά γνωρίσουμε τόν ἑαυτό μας καί, μέ τόν φωτισμό τοῦ Θεοῦ, νά διατηρήσουμε τήν ἐνότητά μας καί γιά ν' ἀντιμετωπίσουμε, ἀπό κοινού, τίς δυσκολίες πού ξανοίγονται μπροστά μας». Ἐπίσης, εὐχαρίστησε τόν λαό μας γιά τήν συγκινητική συμπαράσταση πού ἐπιδεικνύει στό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, χάρη στήν ὁποία καί αὐτές τίς γιορτές, κανεῖς στόν Βόλο καί στήν περιφέρεια δέ στερήθηκε τά ἀπαραίτητα, κανεῖς δέν ἔμεινε χωρίς φαγητό καί στέγη. Ἐπέμεινε στό κλίμα ἀλληλεγγύης πού πρέπει νά ἐπιδειχθεῖ στήν πορεία τοῦ χρόνου καί εὐχήθηκε στους ἐκπροσώπους τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης, τῆς περιφέρειας καί τῆς πόλης, νά ἐμπνέονται ἀπό τόν φωτισμό τοῦ Θεοῦ γιά νά ἐπιτύχουν στό ἔργο τους. Μετά τό πέρας τῆς τελετῆς, ὁ Σεβασμιώτατος μετέβη στό Κεντρικό Λιμεναρχεῖο τοῦ Βόλου, ὅπου εὐλόγησε τήν βασιλόπιτα τοῦ Σώματος.

ΟΙ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΤΙΜΗΣΑΝ ΤΟΝ ΠΡΟΣΤΑΤΗ ΑΓΙΟ ΤΟΥΣ

Τήν Κυριακή 9 Ἰανουαρίου οἱ Ἀναγνώστες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως γιόρτασαν τή μνήμη τοῦ προστάτη τους, Ἀγίου Δάνακος τοῦ Ἀναγνώστου, στόν Ἱ. Ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου. Τήν παραμονή τελέσθηκε ὁ Πανηγυρικός Ἑσπερινός μέ ἀρτοκλασία. Τήν κυριώνυμη ἡμέρα στήν Ἀρχιερατική Θ. Λειτουργία προεξῆρχε ὁ Μητροπολίτης μας, ἔλαβαν μέρος 20 καί πλέον Ἀναγνώστες καί Ἱερόπαιδες, ἐνῶ τελέσθηκε ἡ χειροθεσία νέου Ἀναγνώστου, τοῦ Παναγιώτη Ποδαρόπουλου, φοιτητῆ τῆς Νοσηλευτικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀπευθυνόμενος στόν νέο Ἀναγνώστη ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ἰγνάτιος παρομοίασε τούς νέους τῆς Ἐκκλησίας μέ τούς Τρεῖς Παῖδες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καί σημείωσε ὅτι, ἐνῶ βρίσκονται στό καμίνι τῆς ἁμαρτίας, τό ὁποῖο συντρεῖ γύρω τους τό πνεῦμα τοῦ κόσμου, ἐντούτοις, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ, μένουν ἀλώβητοι ἀπό τήν φθορά καί τόν πνευματικό μαρασμό. Τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Ἀναγνώστης Φιλοκλήμων Σταμόπουλος, θεολόγος, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στό Εὐαγγέλιο τῆς Κυριακῆς ἀλλά καί στόν βίο τοῦ Ἀγίου Μάρτυρος Δάνακος τοῦ Ἀναγνώστου. Μετά τή Θεία Λειτουργία ἀκολούθησε κοπή βασιλόπιτας καί συζήτηση τοῦ Σεβασμιωτάτου μέ τούς Ἀναγνώστες μέ θέμα «Εὐχαριστία: τό Μυστήριό τῆς Ἐκκλησίας». Ἡ γιορτή ὀλοκληρώθηκε μέ τήν προσφορά γεύματος στό Σπίτι Γαλήνης Χριστοῦ Μεταμορφώσεως.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Έτος 30ο • Ἀρ. Φύλλου 358 • Φεβρουάριος 2011

Ἐκδότης: Μητροπολίτης Δημητριάδος Ἰγνάτιος
Διευθυντής: Ἀρχιμανδρίτης Δαμασκηνός Κιαμέτης
Φιλολογική ἐπιμέλεια: Χρῖστος Δ. Ξενάκης
Υπεύθυνος κυκλοφορίας: Ἀρχιμανδρίτης Μάξιμος Παπαϊωάννου

Μηχανογράφηση: Βασιλική Ἀντωνᾶκη
Ἐκτύπωση & Βιβλιοδεσία: 3Ε ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

Ἰδιοκτησία: Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος
Διεύθυνση: Τ.Θ. 1308 • 38001 Βόλος
Τηλέφωνα: 24210 93500 • Fax: 24210 67903
Internet: www.imd.gr
E-mail: info@imd.gr

ΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Τό έτος 2011 είναι χρονιά αλλαγής των Έκκλησιαστικών Συμβουλίων, τά όποια άνανεώνονται κάθε τριετία. Τά διοριστήρια στους νέους Έπιτρόπους πού θά στελεχώσουν τά Έκκλησιαστικά Συμβούλια τών Ένοριών τής Έρās Μητροπόλεως μας τήν έρχόμενη τριετία, επέδωσε ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, σέ τρεις ειδικές εκδηλώσεις. Άρχικά γιά τήν έπαρχία τής Άγιās, ή τελετή πραγματοποιήθηκε στό Πν. Κέντρο του Έρου Ναού Άγιου Άντωνίου Άγιās, τήν Παρασκευή 7 Έανουαρίου. Σ' αὐτή ό Σεβασμιώτατος όμιλησε γιά τί σημασία του διακονημάτων τους και ό Πρωτοσύγκελλος τής Έ. Μητροπόλεως μας Άρχιμ. Δαμασκηνός Κιαμέτης, ανέλυσε πρακτικά σημεία τής λειτουργίας του Έκκλησιαστικού Συμβουλίου. Τήν Τετάρτη 19 Έανουαρίου 2011 έλαβε χώρα στό Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας ή επίδοση τών διορισμών στους εκκλησιαστικούς συμβούλους τών Έρωδων Ναών τών άρχιερατικών περιφερειών Βόλου, Νέας Έωνίας και Περιχώρων, Νέας Άγχιάλου, Βελεστίνου, Ζαγοράς, Κισσού, Λάυκου και Καναλιών. Μετά τήν άκολουθία του Άγιασμού ό Μητροπολίτης μας κ. Έγνατίος, άπευθυνόμενος στους νέους Έπιτρόπους άναφέρθηκε στίς ευθύνες πού άπορρέουν άπό τήν ιδιότητα του Έκκλησιαστικού Συμβούλου, περιέγραψε τό πώς πρέπει νά πολιτεύεται ό Έπίτροπος, στό πλαίσιο τών καθηκόντων του, αλλά και γενικά στή ζωή του, τόνισε ότι ή ευλάβεια και τό εκκλησιαστικό ήθος πρέπει νά χαρακτηρίζουν ή δράση του, ενώ επέστρεψε τήν προσοχή ιδιαίτερα στό ευαίσθητο ζήτημα τής διαχείρισης τών οικονομικών εκάστης ένορίας. Τέλος, τήν Κυριακή 23 Έανουαρίου τά διοριστήρια τών νέων Έπιτρόπων, τών Άρχιερατικών Περιφερειών Άλμυρού, Σούρπης και Πτελεού κατά τήν τριετία 2011-2013, επέδωσε ό Ποιμενάρχης μας σέ άνάλογη εκδήλωση πού πραγματοποιήθηκε στόν Έρό Ναό Άγιου Δημητρίου Άλμυρού. Στήν όμιλία του ό Σεβασμιώτατος, άνάμεσα στά άλλα, κάλεσε τους νέους Συμβούλους νά καλλιεργήσουν «τήν πνευματική ζωή και τήν προσευχή, ή όποία είναι ή κινητήριος δύναμη κάθε Έκκλησιαστικής διακονίας».

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΑΣΣΩΝΑ

Τήν Κυριακή 2 Έανουαρίου 2011 τελέσθηκε στόν Έρό Ναό Άγιου Άρσενίου Έλασσώνος Άρχιερατικό συλλειτουργγο, μέ τήν ευκαρία τών όνομασπιρών του Σεβασμιώτατου Μητροπολίτου Έλασσώνος κ. Βασιλείου. Στή Θεία Λειτουργία συλλειτουργησαν οι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Βεροίας και Ναούσης κ. Παντελεήμων, Πολυανής και Κιλκισίου κ. Έμμανουήλ, ό Ποιμενάρχης μας κ. Έγνατίος, ό όποιος κήρυξε και τό θείο λόγο, και οι Θεοφιλέστατοι Έπίσκοποι Θεοουπόλεως κ. Παντελεήμων και Ρεντίνης κ. Σεραφείμ.

Η ΠΙΤΤΑ ΤΗΣ ΠΟΔΗΛΑΤΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΣ ΜΑΣ

Στό πλαίσιο τών δράσεων του Γραφείου Νεότητας τής Έρās Μητροπόλεως μας λειτουργεί ή Ποδηλατική Όμάδα. Τό Σάββατο 8 Έανουαρίου 2011 στόν Έ. Ν. Άγ. Κωνσταντίνου Βόλου πραγματοποιήθηκε ή κοπή πίττας τής Όμάδος άπό τόν Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη μας γιά τά παιδιά, τούς νέους και τούς γονείς τους πού συμμετέχουν στόν πρόγραμμα. Άς σημειωθεί ότι οι συγκεκριμένες τής ποδηλατικής Όμάδας γίνονται κάθε Σάββατο στίς 4 μ.μ. στό προάυλιο του Άγιου Κωνσταντίνου στόν Βόλο. Έυθύστος είναι ό Διάκονος π. Κωνσταντίνος Ρήγας και προπονητής τής Όμάδας είναι ό κ. Μιηιάδης Μεσολογγίτης, καθηγητής του Άθλητικού Γυμνασίου Βόλου.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΘΕΛΟΝΤΡΙΕΣ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ ΑΓΑΠΗΣ

Τόν παρελθόντα Δεκέμβριο πραγματοποιήθηκε ό επίσης Έρανος Άγάπης τής Έρās μας Μητροπόλεως, μέ ή βοήθεια τών έθελοντών και έθελοντριών όλων τών Ένοριών τής Μητροπόλεως μας. Πρός τιμήν τους, λοιπόν, και προκειμένου νά δημοσιοποιηθούν τά οικονομικά στοιχεία του Έράνου πραγματοποιήθηκε και φέτος ή καθιερωμένη εκδήλωση ή Δευτέρα 24 Έανουαρίου στό Πνευματικό Κέντρο τής Έρās Μητροπόλεως. Η εκδήλωση ξεκίνησε μέ τήν ευλογία τής Βασιλόπιπτας του Γενικού Φιλοπτώχου Ταμείου. Στή συνέχεια ό Σεβασμιώτατος, άφου έπαίνεσε και ευχαρίστησε τά εκατοντάδες ένοριακά στελέχη, κληρικούς και λαϊκούς, πού προσφέρονται έθελοντικά και κάτω άπό αντίξοες, πολλές φορές, συνθήκες, νά διακονήσουν τό ποικίλο κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο

τής τοπικής Έκκλησίας, παρουσίασε τά λεπτομερή οικονομικά στοιχεία του φιλανθρωπικού έργου τής τοπικής Έκκλησίας, κατά τό παρελθόν έτος 2010. Άξίζει νά σημειωθεί ότι τό ποσό πού διατέθηκε γιά τό φιλανθρωπικό έργο τής Έρās Μητροπόλεως Δημητριάδος τό 2010 άνέρχεται στά 2.859.210 ευρώ ενώ τό ποσό πού συγκεντρώθηκε άπό τόν φετινό Έρανο τής Άγάπης φθάνει τά 89.272,56 ευρώ. Η εκδήλωση όλοκληρώθηκε μέ συναυλία Βυζαντινής Μουσικής άπό τήν Χορωδία τών Κληρικών τής Έρās Μητροπόλεως Δημητριάδος, υπό ή διεύθυνση του Άρχιμ. Έπιφανίου Οικονόμου.

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΗΜΙΑ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Τήν Παρασκευή 28 Ιανουαρίου 2011 συμπληρώθηκαν τρία χρόνια από τήν έκδημία του μακαριστού Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κυροῦ Χριστοδούλου, τοῦ ἀπό Δημητριάδος. Τήν ἡμέρα αὐτή, σέ κλίμα βαθειᾶς συγκίνησης τελέστηκε στό Μητροπολιτικό Ἱερό Ναό Ἀγίου Νικολάου Βόλου, Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία καί τριετές μνημόσυνο, στά ὁποῖα προεξήρχε ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ἰγνάτιος, ἐνῶ συμμετείχαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Θεσσαλιώτιδος κ. Κύριλλος καί Βελεστίνου κ. Δαμασκνός καί πολλοί ἱερεῖς καί πιστοί. Τόν ἐπιμνημόσυνο λόγο ἐκφώνησε ὁ Ἀρχιμ. Χριστοφόρος Καρδατζῆς, ὁ ὁποῖος μίλησε καρδιακά καί βιωματικά γιά τόν ἀείμνηστο Ποιμενάρχη μας. Πρὸ τῆς ἀπολύσεως, ὁ Μητροπολίτης μας σημείωσε τά ἑξῆς: «Νιώθουμε τήν παρουσία του ἀκόμα πῶ ἀναγκαῖα στή ζωή μας. Ὑπῆρξε αὐτός πού ἀνοιξε ὁρίζοντες καί δρόμους γιά τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, αὐτός πού ὁδήγησε ἀνθρώπους στόν δρόμο τοῦ Χριστοῦ. Αὐτό φάνηκε καί στήν ζωή τῆς τοπικῆς μας Ἐκκλησίας, ἐπί 24 ἔτη, τονίζοντας τή σημασία τῆς λατρευτικῆς ζωῆς καί τῆς συμμετοχῆς στά Μυστήρια, δίνοντας τό νόημα τῆς ποιμαντικῆς διακονίας.»

ΤΑ ΟΝΟΜΑΣΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΜΑΣ

Μέ τή δέουσα ἱεροπρέπεια ἡ Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος ἐόρτασε τή μνήμη τῆς Ἀνακομιδῆς τῶν Λειψάνων τοῦ Ἀγίου Ἰγνατίου τοῦ Θεοφύρου, ἡμέρα κατά τήν ὁποία ἄγει τά ὀνομαστήριά του ὁ Μητροπολίτης μας κ. Ἰγνάτιος. Ὁ ἑορτασμός, μέσα στό πνεῦμα λιτότητας τῆς ἐποχῆς, περιορίστηκε σέ πανηγυρική Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ Βόλου, προεξάρχοντας τοῦ Ποιμενάρχου μας, τόν ὁποῖο πλαισίωσαν δεκάδες κληρικοί τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας καί ὄχι μόνο. Συμπροσευχόμενοι παρέστησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Λαρίσης κ. Ἰγνάτιος, Βρεσθῆνης κ. Θεόκλητος, Βελεστίνου κ. Δαμασκνός, Ζάμπιας κ. Ἰωακείμ, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος καί ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ρεντίνης κ. Σεραφεῖμ. Παρέστησαν, ἐπίσης, ἡ Β' Ἀντιπρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Ροδούλα Ζήση, οἱ Βουλευτές Μαγνησίας κ.κ. Ἀθανάσιος Νάκος καί Παῦλος Μαρκάκης, ὁ Περιφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Κώστας Ἀγοραστός, ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Πάνος Σκοτινιώτης, ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν καί στρατιωτικῶν ἀρχῶν καί πλῆθος τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Τόν θεῖο λόγο κήρυξε ὁ Μητροπολίτης Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμος. Στό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος ἐξέφρασε τῆς εὐχαριστίες του πρὸς ὄλους,

τούς ἀρχόντες, τόν κλῆρο καί τό λαό γιά τήν ἀγάπη καί τῆς εὐχῆς τους καθῶς καί γιά τή συλλειτουργία αὐτή «ἡ ὁποία εἶναι μία νότα χαρᾶς καί πνευματικῆς ἀναψυχῆς σέ μία δύσκολη ἐποχή».

Η ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «Ο ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ»

Τή Δευτέρα 24 Ιανουαρίου 2011 ὁ Σύλλογος Συμπαραστάσεως Κρατουμένων «ὁ Ἐσταυρωμένος», πραγματοποίησε ἐόρτια ἐκδήλωση μέ τήν εὐκαιρία τῆς νέας χρονιάς καί τήν κοπή τῆς Βασιλόπιττας, στό κῶρο «Φίλια Γῆ» στήν Ἄλλη Μεριά. Τήν πίττα εὐλόγησε ὁ Σεβασμιώτατος ὁ ὁποῖος κατόπιν συνεχάρη καί εὐχαρίστησε γιά τό ἀνεκτίμητο ἔργο πού προσφέρει ὁ Σύλλογος. «Χάρη σ' αὐτό τό σπουδαῖο ἔργο,» τόνισε «μποροῦμε νά ἔχουμε ἐλπίδα ὅτι θά ἔχουμε καλή ἀπολογία». Ἡ ἐκδήλωση περιελάμβανε καί μουσικό πρόγραμμα ἀπό τήν Ἀπολλώνιο Χορωδία.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ»

Μέ ἐπιτυχία καί σημαντική κοινωνική προσφορά συνεχίζει τῆς δραστηριότητές του ὁ Ἀθλητικός Σύλλογος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως «ΔΗΜΗΤΡΙΑΣ». Τό Σάββατο 8 Ιανουαρίου ἡ τοπική μας Ἐκκλησία παρέθεσε ἐόρτιο δεῖπνο πρὸς τιμὴν τῶν μελῶν τοῦ Ἀθλητικοῦ Συλλόγου, στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Ἱ. Ν. Ἀγίας Αἰκατερίνης Βόλου. Κατά τή διάρκεια του ὁ Μητροπολίτης μας συνομιλήθηκε μέ τούς νέους αὐτούς καί τούς εὐχίθηκε γιά τή νέα χρονιά. Στό δεῖπνο παρακάθησε ἐπίσης καί ὁ Δήμαρχος Βόλου κ. Πάνος Σκοτινιώτης, ὁ ὁποῖος συνεχάρη τήν Μητρόπολη γιά τήν προσφορά τοῦ Συλλόγου στήν κοινωνική ὁμάδα τῶν ἀθιγγάνων.

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΝΕΟΥ ΚΛΗΡΙΚΟΥ

Ἐνας νέος κληρικός εἰσήχθη στήν τοπική μας Ἐκκλησία τόν μῆνα Ἰανουάριο. Πρόκειται γιά τόν κ. Γεώργιο Ἀναγνωστούλη, πού εἶναι ἕγγαμος καί νέος στήν ἡλικία καί ὁ ὁποῖος ἐγκατέλειψε τό ἐπάγγελμα τοῦ δικηγόρου πού ἐξασκοῦσε καί ἀποφάσισε νά διακονήσει τό «γεώργιον τοῦ Κυρίου», ἐκπληρώνοντας διακαῆ πόθο του. Ἡ εἰς διάκονον χειροτονία του τελέσθηκε τήν Κυριακή 16 Ιανουαρίου στόν Ἱ. Ναό Ἀγίων Ἀναργύρων Βόλου, ὅπου θά ὑπηρετήσει καί ὡς ἱερέας. Ἐπίσης, τήν Κυριακή 30 Ιανουαρίου, κατά τήν Ἀρχιερατική Θεία Λειτουργία στόν Ἱερό Ναό Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Βόλου ἔλαβε τό δεύτερο βαθμό τῆς ἱερωσύνης ἀπό τό Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη μας.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Προσκυνηματική
Έκδρομή **Καππαδοκία**

ΣΜΥΡΝΗ - ΕΦΕΣΟ - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

- ΑΡΧΑΙΑ ΤΡΟΙΑ
- ΑΪΒΑΛΙ
- ΠΕΡΓΑΜΟΣ
- ΣΜΥΡΝΗ
- ΕΦΕΣΟΣ
- ΙΚΟΝΙΟ
- ΚΑΡΒΑΛΗ
- ΛΑΞΕΥΤΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ
- ΠΟΛΥΟΡΟΦΗ ΥΠΟΓΕΙΑ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΜΑΛΑΚΟΠΗΣ
- ΠΡΟΚΟΠΙ
- ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΡΩΣΣΟΣ
- ΣΙΝΑΣΟΣ
- ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ
- ΠΑΝΑΓΙΑ ΤΗΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ
- ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΒΑΛΟΥΚΛΙ

9-18 ΜΑΪΟΥ 2011

ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΜΑΪΟΥ 2011

ΤΕΛΕΣΗ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ κ.κ. **ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟ**

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΪΟΥ 2011

ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΕΞΑΡΧΟΝΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ κ.κ. **ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΥ**

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ:

Βιβλιοπωλείο Ί. Μ. Δημητριάδος «ΛΥΧΝΟΣ»
Τηλ.: 24210 32916

